

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ Θέατρο – Β' Λυκείου

(Υποχρεωτικό 4ωρο μάθημα της 6^{ης} Δέσμης των Καλών Τεχνών)

Επιστημονικοί Σύμβουλοι:

Βάλτερ Πούχνερ: Ομότιμος Καθηγητής, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Αθηνών
Άντρη Χ. Κωνσταντίνου: Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Frederick, Λευκωσία

Συγγραφική ομάδα:

Σπύρος Αντωνέλλος: Επιθεωρητής Μέσης Εκπαίδευσης – Θεατρολογία
Αντιγόνη Κατσούρη: Θεατρολόγος – Καθηγήτρια στη Μ.Ε
Άντρη Ευμήδου: Θεατρολόγος – Καθηγήτρια στη Μ.Ε.
Τερψιχόρη Ψωμά: Θεατρολόγος – Καθηγήτρια στη Μ.Ε.

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΜΑΪΟΣ 2016

Περιεχόμενα

Εισαγωγικά	3
Οριζόντιος Προγραμματισμός Β' Λυκείου – Α' Τετράμηνο	8
Δείκτες Επιτυχίας και Δείκτες Επάρκειας	9
1. Θεατρικό Εργαστήριο Ι - Εισαγωγή στην Τέχνη του Θεάτρου	9
2. Θεατρικό Εργαστήριο ΙΙ – Οι Συντελεστές και ο Χώρος του Θεάτρου	13
3. Καταβολές του Θεάτρου	18
4. Παρακολούθηση Θεατρικής Παράστασης	22
5. Κουκλοθέατρο και Θέατρο Σκιών	23
6. Κομμέντια Ντελ Άρτε	25
7. Εργαστήριο Υποκριτικής και Δημιουργίας Χαρακτήρα	29
8. Γνωρίσματα Δραματικού Λόγου	34
9. Μουσική και Ηχητική Επένδυση μιας Θεατρικής Παράστασης	35
Οριζόντιος Προγραμματισμός Β' Λυκείου – Β' Τετράμηνο	38
Ενδεικτική Βιβλιογραφία	39

Εισαγωγικά

- 1. Συνοπτική Παρουσίαση Περιεχομένου:** Το μάθημα του *Θεάτρου*, ως τετράωρο εξεταζόμενο μάθημα για τη Β' και Γ' τάξη του Λυκείου, έχει ως στόχο την προσφορά σφαιρικής θεατρικής παιδείας και να συμβάλει στην αισθητική-θεατρική καλλιέργεια και στη δημιουργική έκφραση των μαθητών και, ταυτόχρονα, την πραγμάτωση μιας σύγχρονης παιδαγωγικής αντίληψης σε ένα ανανεωμένο σχολείο, που παρακολουθεί τις παγκόσμιες εξελίξεις στην επιστήμη της εκπαίδευσης.

Για να επιτευχθεί αυτό, το αναλυτικό πρόγραμμα θα καλύπτει τους ακόλουθους θεματικούς άξονες:

(α) Αναδρομή στην ιστορία του παγκόσμιου θεάτρου και δραματολογίου

(β) Ανάλυση των πτυχών της τέχνης του θεάτρου και

(γ) Βιωματική γνωριμία με τη θεατρική πράξη και δημιουργική έκφραση σε όλο το φάσμα της θεατρικής τέχνης (υποκριτική, σκηνογραφία, κινησιολογία, ενδυματολογία κλπ.).

- 2. Δομή και φιλοσοφία:** Για παιδαγωγικούς, αλλά και πρακτικούς λόγους, το τετράωρο ανά εβδομάδα καλό είναι να κατανέμεται σε **δύο (2) δίωρα**. Κατά κανόνα (με κάποιες εξαιρέσεις και μόνον αν αυτό χρειαστεί), το ένα(1) δίωρο να καλύπτει το γνωστικό μέρος και το άλλο τη βιωματική εμπλοκή των μαθητών. Κρίνεται ωφελιμότερο να υπάρχει ισορροπία ανάμεσα στη θεωρητική και την πρακτική πτυχή του μαθήματος. Ως προς τη μελέτη του δραματολογίου, η προσέγγιση να αφορά τόσο την εμπειρική γνωριμία με θεατρικά κείμενα και τις δοκιμές πάνω σε αυτά όσο και τη δραματολογική ανάλυση.

- 3. Κατανομή της Ύλης:**

Α' τετράμηνο: Θα καλυφθούν οι ακόλουθοι θεματικοί άξονες:

- Εισαγωγή στη τέχνη του Θεάτρου (θεατρικό παιχνίδι, π.χ. ασκήσεις γνωριμίας, εμπιστοσύνης, ενεργοποίησης)
- Συντελεστές και ο Χώρος του θεάτρου
- Οι καταβολές του Θεάτρου
- Παρακολούθηση Θεατρικής Παράστασης
- Κουκλοθέατρο και Θέατρο Σκιών
- Κομμέντια Ντελ' Άρτε
- Εργαστήρι Υποκριτικής και Δημιουργίας Χαρακτήρα
- Γνωρίσματα Δραματικού Λόγου
- Μουσική και Ηχητική Επένδυση στο Θέατρο

Β' τετράμηνο: Θα καλυφθούν οι ακόλουθοι θεματικοί άξονες:

- Αναγεννησιακό θέατρο (Ουίλιαμ Σαίξπηρ)
- Βασικές Αρχές Σκηνογραφίας – θεωρία και Πράξη
- Ιστορία του θεατρικού κοστουμιού – Βασικές Αρχές ενδυματολογίας – Πρακτικό εργαστήρι
- Κρητικό και Επτανησιακό θέατρο
- Θεατρικό εργαστήρι βασισμένο στους στόχους της σχολικής χρονιάς
- Εργαστήρι Δημιουργικής Γραφής
- Εργαστήρι Δραματοποίησης
- Πρακτικές εργασίες ομάδων – Παρουσιάσεις
- Θέατρο της Αναγέννησης (Ισπανικό Θέατρο)
- Γαλλικός Κλασικισμός (Μολιέρος)
- Θέατρο της περιόδου του Διαφωτισμού (Γκολντόνι και Μαριβώ)

Γ' τετράμηνο: Θα καλυφθούν οι ακόλουθοι θεματικοί άξονες:

- Αρχαίο Ελληνικό Δράμα (οι όροι της παράστασης στην αρχαιότητα, παραδείγματα τραγωδίας και κωμωδίας)
- Νεότερο θέατρο (Ευρωπαϊκό και Αμερικάνικο, από τον ρομαντισμό στα μέσα του 20ου αιώνα)
- Μέθοδος υποκριτικής τέχνης του Στανισλάβσκι
- Ο αυτοσχεδιασμός (σημασία, είδη, δοκιμές)
- Βασικές αρχές της Σκηνοθεσίας και σημαντικοί Σκηνοθέτες
- Παρακολούθηση θεατρικής παράστασης

Δ' τετράμηνο: Θα καλυφθούν οι ακόλουθοι θεματικοί άξονες:

- Ανάπτυξη σωματικών και φωνητικών δυνατοτήτων του Ηθοποιού (χορός / απλή κινησιολογία, φωνητική)
- Σύγχρονο Ευρωπαϊκό και Αμερικάνικο θέατρο (δεύτερο μισό 20^{ου} αιώνα και εξής)
- Αναδρομή στο Νεοελληνικό και Κυπριακό θέατρο: ιστορία και δραματολογία.
- Επίσκεψη στο θεατρικό Μουσείο Κύπρου.
- Σύγχρονες τάσεις στις σκηνοθετικές προσεγγίσεις και τα είδη του θεάτρου

4. Διδακτικές Μέθοδοι: Η διδασκαλία του μαθήματος:

- Να είναι εμπλουτισμένη με ποικίλο οπτικοακουστικό υλικό (ντοκιμαντέρ, ταινίες βασισμένες σε θεατρικά έργα, οπτικογραφημένες παραστάσεις, θέατρο από την τηλεόραση και το ραδιόφωνο, μικρές διαφημιστικές ταινίες θεατρικών παραστάσεων, συνεντεύξεις με ανθρώπους του Θεάτρου)
- Να βασίζεται στη συνεργατική μάθηση αλλά και στην καθοδηγούμενη ή ελεύθερη αυτενέργεια.
- Το γνωστικό μέρος να εναλλάσσεται με το εργαστηριακό.

5. Αξιολόγηση:

- Συντρέχουσα(ατομική και ομαδική)
- γραπτή εξέταση
- εκπόνηση εργασιών - μελετών (ατομικών και ομαδικών) και
- παρουσιάσεις στην τάξη

6. Μέσα και Υλικά: Η αίθουσα του θεάτρου θα πρέπει να είναι ευρύχωρη έχει τις εξής προδιαγραφές:

- Καρέκλες με πτυσσόμενο τραπεζάκι
- Ξύλινο πάτωμα ή δάπεδο καλυμμένο με χαλί
- Δυνατότητα συσκότισης
- Εγκατάσταση απλών μέσων φωτισμού
- Ντουλάπια για την αποθήκευση των υλικών
- Ηλεκτρονική Υποστήριξη (ηλεκτρονικός υπολογιστής, προβολέας, δυνατότητα σύνδεσης με το διαδίκτυο, ηχεία καλής απόδοσης)
- Έντυπο και οπτικοακουστικό υλικό
- Ψηφιακό δισκόφωνο
- Μουσικά όργανα κυρίως κρουστά (μπορούν να τα δανείζονται από την αίθουσα Μουσικής του σχολείου)
- Μεγάλα υφάσματα σε διάφορα χρώματα για χρήση ως αυτοσχέδια κοστούμια
- Απλό βεσιτάριο και φροντιστήριο (το οποίο μπορεί να εμπλουτιστεί σταδιακά από τις ομάδες)

7. Βασικές επισημάνσεις:

- Η ζωντανή παρακολούθηση μιας θεατρικής παράστασης ανά έτος από μαθητές είναι ιδιαίτερα σημαντική και σε καμία περίπτωση η παρακολούθηση οπτικογραφημένης παράστασης δεν μπορεί να προσφέρει τα ίδια αποτελέσματα. Οπτικογραφημένες παραστάσεις μπορούν να παρουσιάζονται για σκοπούς σύγκρισης ή ως εποπτικό υλικό για ενότητες της ιστορίας του Θεάτρου και της δραματολογίας και στις περιπτώσεις που είναι απολύτως αδύνατη η παρακολούθηση ζωντανής παράστασης.
- Απαραίτητη είναι επίσης η επίσκεψη στο Θεατρικό Μουσείου Κύπρου στη Λεμεσό και η παρακολούθηση του εκπαιδευτικού προγράμματος για Λύκεια ή άλλου προγράμματος που θα σχεδιαστεί ειδικά για τη Δέσμη.
- Η χρήση του χρόνου διδασκαλίας (**2 τετράωρα**) για την πρακτική εργασία της ομάδας μπορεί να μεταφέρεται από τον διδάσκοντα στη θεματική ενότητα που προβλέπεται από το Αναλυτικό Πρόγραμμα. Ο Διδάσκων έχει την ευελιξία να αφιερώσει τον συγκεκριμένο διδακτικό χρόνο εκεί που ο ίδιος κρίνει ότι ενδιαφέρει περισσότερο την ομάδα του.
- Οργανωμένες επισκέψεις –μετά από συνεννόηση μπορούν επίσης να πραγματοποιηθούν στοκτήριο ΘΟΚ στη Λευκωσία (Τομέας Θεατρικής Ανάπτυξης, τηλ. 22864320) για ξενάγηση στο χώρο ή παρακολούθηση θεατρικής παράστασης / πρόβας ή σε πιο κοντινό στο σχολείο θέατρο π.χ. Θέατρο Σκάλα στη Λάρνακα ή Θέατρο Ριάλτο(προσφέρεται εκπαιδευτικό πρόγραμμα δωρεάν) ή Τεχνοχώρος ΕΘΑΛ στη Λεμεσό.
- Οι δραστηριότητες της πρώτης εβδομάδας ως παραμείνουν απλές, χωρίς πολλή ατομική έκθεση.

Το θέατρο για νέους συμπυκνώνει χαρακτηριστικά που αποτελούν ζητούμενο για την εκπαιδευτική διαδικασία: Συνδέεται με το παιχνίδι και την δράση, έχει συμμετοχικό και συλλογικό χαρακτήρα, δίνει χώρο στην αποτύπωση συναισθημάτων, της φαντασίας, αλλά και στη δημιουργική έκφραση, καλλιεργώντας τη δημιουργική και την κριτική σκέψη. Το θέατρο για παιδιά δίνει τη δυνατότητα στον μικρό θεατή να σκεφτεί με δημιουργικό τρόπο μέσα από τις ανατροπές, την ανάγκη ξεύρεσης - επινόησης λύσεων αλλά και την αναδημιουργία της πραγματικότητας

Οριζόντιος Προγραμματισμός Β' Λυκείου – Α' Τετράμηνο

Εβδομάδα	1	2-3	4-5	6	7-8	9-10	11-12	13	14	15
Θέμα	1. Θεατρικό Εργαστήρι 1 Εισαγωγή στην τέχνη του θεάτρου	2. Θεατρικό Εργαστήρι 2 Οι Συντελεστές & ο χώρος του θεάτρου	3. Οι καταβολές του θεάτρου	4. Παρακολούθηση παράστασης	5. Κουκλοθέατρο & θέατρο σκιών	6. Κομμέντια Ντελ' Άρτε	7. Εργαστήρι Υποκριτικής και Δημιουργίας Χαρακτήρα	8. Γνωρίσματα Δραματικού Λόγου	9. Μουσική και Ηχητική επένδυση στο θέατρο	10. Διαγνωστικό τετραμήνου
4ώρα	1	2	2	1	2	2	2	1	1	1
	A. Ενημέρωση των μαθητών για το μάθημα και τις απαιτήσεις του, το «συμβόλαιο εργασίας» της ομάδας B. Ασκήσεις γνωριμίας, επικοινωνίας και ενεργοποίησης της ομάδας Γ. Δημιουργία και παρουσίαση αυτοσχέδιας ιστορίας σε ομάδες/ «παγωμένες εικόνες» Δ. Βασικές έννοιες και στοιχεία της θεατρικής τέχνης (έργο και παράσταση, θεατρική σύμβαση, λειτουργία ηθοποιού, ρόλος του κοινού)	A. Εισαγωγή στην παντομίμα, ασκήσεις εμπιστοσύνης και δεσίματος της ομάδας, απλοί αυτοσχεδιασμοί και ομαδικές σκηνές με ποικίλα ερεθίσματα (οπτικά, ηχητικά κλπ) B. Οι συντελεστές της πράξης Γ. Το θέατρο ως χώρος, είδη σκηνών (ιστορική εξέλιξη, σύγχρονες τάσεις)	A. Η σύνδεση των θεατρικών στοιχείων των πρώιμων μυστηριακών τελετών με το θέατρο B. Ελληνικός μύθος και δρώμενο (διαθεματική πολυπολιτισμική προσέγγιση) Γ. Γένεση του αρχαίου δράματος (διθύραμβος, Θέσπη) Δ. Ατομικοί και ομαδικοί αυτοσχεδιασμοί εμπνευσμένοι από το μάθημα. E. Το θρησκευτικό θέατρο κατά τον μεσαίωνα στο Βυζάντιο και τη Δυτική Ευρώπη και η εξέλιξή του.	A. Προετοιμασία για παρακολούθηση θεατρικής παράστασης (ιστορικό-κοινωνικό πλαίσιο έργου και συγγραφέας, οι συντελεστές της παράστασης) Προετοιμασία ερωτηματολογίου για τους συντελεστές B. Στο τέλος της παράστασης: Γνωριμία με τους συντελεστές της παράστασης και συνεντεύξεις από τα παιδιά	A. Ιστορία κουκλοθεάτρου και θεάτρου σκιών: είδη, ήρωες κλπ B. Απλές κατασκευές και δοκιμές στην εμπύχωση (κούκλα ή φιγούρα) Γ. Μελέτη και δοκιμές στη συγγραφή σεναρίων	A. Η Ευρώπη της Αναγέννησης, Επιρροές. B. Τύποι, Θεματολογία, χαρακτηριστικά (Lazzi, Σκηνάριο) Γ. Ασκήσεις σωματικής έκφρασης Δ. Κατασκευή και χρήση αυτοσχέδιων κοστούμιών, προσωπείων και θεατρικού φροντιστηρίου με βάση τους τύπους της Κομμέντια Ντελ' Άρτε. E. Παρουσιάσεις αυτοσχεδιασμών	A. Φύλλο Ρόλου, βιογραφία χαρακτήρα B. Αρχές υποκριτικής (φωνή και ορθοφωνία, ασκήσεις ύφους και κίνησης)	A. Τα εσωτερικά-λειτουργικά (δομικά) γνωρίσματα του θεατρικού κειμένου B. Τα εξωτερικά-μορφολογικά γνωρίσματα του θεατρικού κειμένου Σημείωση: Η επιλογή σκηνών να γίνει από τα θεατρικά έργα στα οποία πρόκειται να εξεταστούν	A. Εισαγωγή στη σημασία της μουσικής και των ηχητικών εφέ στη θεατρική παράσταση. B. Ενεργοποίηση ακοής για κατανόηση ιστορίας μέσα από τα ηχητικά εφέ. Γ. Δημιουργία ιστορίας εμπνευσμένης από ακουστικά ερεθίσματα	A. Γραπτό διαγώνισμα με γνωστικό και δημιουργικό (εφαρμοσμένο) μέρος B. Εκπόνηση μελέτης με θέματα από το γνωστικό μέρος

Δείκτες Επιτυχίας και Δείκτες Επάρκειας

Β' ΛΥΚΕΙΟΥ
Α' ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

1. Θεατρικό Εργαστήρι Ι - Εισαγωγή στην Τέχνη του Θεάτρου

Διάρκεια: 1 τετράωρο

	Δείκτες Επιτυχίας Οι μαθητές/τριες να είναι σε θέση:	Δείκτες Επάρκειας Ο καθηγητής/ρια θα διδάξει:	Εφαρμογές Πρακτικές Δραστηριότητες
1	Να αντιλαμβάνονται τη συλλογικότητα / ομαδικό πνεύμα που διέπει την Τέχνη του Θεάτρου.	Σημασία της υπεύθυνης στάσης απέναντι στην ομάδα. Αυτή υλοποιείται μέσω: Της συμμετοχής στις πρακτικές εργασίες Της συνέπειας Της εξασφάλισης της σωματικής ασφάλειας των μελών της ομάδας Του σεβασμού της κάθε προσωπικότητας και του τρόπου που αυτή εκφράζεται. Σύνθετη φύση του θεάτρου-επισήμανση της συνύπαρξης όλων των τεχνών (απλή αναφορά των τεχνών) Ενημέρωση για το περιεχόμενο και τον τρόπο διεξαγωγής του μαθήματος (θεωρία, πράξη, αξιολόγηση, απαιτούμενα μέσα και υλικά) Ορισμός της θεατρικής Τέχνης	<u>Ορισμός της θεατρικής Τέχνης:</u> Ο ελάχιστος ορισμός του θεάτρου, κατά τον Bentley, είναι ότι: ο A (actor) ενσαρκώνει το ρόλο X, ενώ ο θεατής S (spectator) τον παρακολουθεί. Πατήστε Εδώ <u>Ορισμός της τραγωδίας:</u> «Ἔστιν οὖν τραγωδία μίμησις πράξεως σπουδαίας καὶ τελείας, μέγεθος ἐχούσης, ἡδυσμένῳ λόγῳ, χωρὶς ἐκάστῳ τῶν εἰδῶν ἐν τοῖς μορίοις, δρώντων καὶ οὐδὶ ἄπαγγελίας, δι' ἑλέου καὶ φόβου περαίνουσα τὴν τῶν τοιοῦτων παθημάτων κάθαρσιν» - Αριστοτέλης
2	Να γνωριστούν και να είναι σε θέση να παρουσιάζουν με διαφορετικούς τρόπους τον εαυτό τους μέσα στην ομάδα και να επικοινωνούν με άνεση με τα υπόλοιπα μέλη. Να αναπτύξουν	Ασκήσεις γνωριμίας Θεατρικά παιχνίδια επικοινωνίας και ενεργοποίησης της ομάδας.	<u>Δειγματικές ασκήσεις γνωριμίας</u> Παιχνίδι «Φρουτιέρα» (για να σπάσει ο πάγος). Οι μαθητές έχουν 2 λεπτά για να μάθουν όσα περισσότερα μπορούν για το διπλανό τους στον κύκλο. Στη συνέχεια τον παρουσιάζουν στην ομάδα όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες που έμαθαν γι' αυτόν. Μια παραλλαγή της άσκησης είναι να προσπαθήσουν να τον «πουλήσουν» στο παζάρι. Ο καθένας λέει το όνομά του και μια λέξη π.χ. χρώμα, μια εποχή. Ο επόμενος επαναλαμβάνει τα προηγούμενα ονόματα-λέξεις και μετά λέει το δικό του όνομα και το «συνοδεύει» με μια λέξη

	αυτοπεποίθηση και γίνουν καλοί ακροατές και θεατές για τα άλλα μέλη της ομάδας. Να αρχίσουν να λειτουργούν ως ομάδα και να αναπτύξουν το αίσθημα του σεβασμού μεταξύ τους.		4. Ο εμπυχωτής διανέμει στα μέλη της ομάδας χαρτάκια στα οποία αναγράφει τίτλους επαγγελματών: σερβιτόρος, διευθυντής εταιρίας, κ.λπ. Ζητά να παρουσιάσουν τον εαυτό τους σύμφωνα με τον επαγγελματικό τίτλο που τους έχει δοθεί.
3	Να γνωρίζουν τις βασικές έννοιες που διέπουν και τα στοιχεία που συνθέτουν τη Θεατρική Τέχνη.	1. Μίμηση-υπόδυση ρόλου - Η λειτουργία του ηθοποιού (αναφορά): • εκφραστικά μέσα • φαντασία- μνήμη • παρατηρητικότητα • ικανότητα συγκέντρωσης • ορθοφωνία • αίσθηση ρυθμού • πλαστικότητα στην κίνηση και έλεγχος των μελών του σώματος • ικανότητα να μετατρέπει το γραπτό λόγο σε προφορικό ή και σε εικόνες/φόρμες που εκφράζονται με το σώμα • η ικανότητα για συνεργασία και επικοινωνία 2. Θεατρικές συμβάσεις: • Σε σχέση με το χώρο και το χρόνο (δραματικός χρόνος και σκηνικός χώρος) • Σε σχέση με τα αντικείμενα (φροντιστήριο) και τη χρήση τους • Σε σχέση με τις δοσμένες συνθήκες (τη ροή / αναπαράσταση του χρόνου, φυσικά φαινόμενα, καταστάσεις) • Σε σχέση με το κοινό (4^{ος} τοίχος) 3. Ο ρόλος του κοινού • απαραίτητο στη θεατρική τέχνη • επικοινωνία (απεύθυνση, τέταρτος τοίχος, αλληλεπίδραση)	<u>1. Μίμηση – Υπόδυση Ρόλου</u> • Προβολή σύντομου μονολόγου: παρατήρηση ως προς τη διάθεση, την κατάσταση, τη σωματική / κινητική εκφραστικότητα, την αληθοφάνεια. <u>2. Σε σχέση με τα αντικείμενα</u> • Χρήση αντικειμένου (πώς αλλάζει μορφή / χρήση ένα αντικείμενο από τα μέλη της ομάδας.) Τα αντικείμενα μπορεί να είναι: ένα χαρτί, κλειδί, μια μαθητική τσάντα, ένα σακάκι στην καρέκλα κλπ.). Οι μαθητές μπορούν να φανταστούν την ιστορία/περιπέτεια του αντικειμένου και στη συνέχεια να την παρουσιάσουν στην ομάδα με τη μορφή αυτοσχεδιασμού ή και παγωμένων εικόνων που θα κληθούν οι μαθητές να εξηγήσουν και να δώσουν τίτλους.

4	Να συμμετέχουν σε απλούς αυτοσχεδιασμούς	Τι εννοούμε με τον όρο “αυτοσχεδιασμός” (αυθόρμητη ενέργεια χωρίς να έχει προηγηθεί δοκιμή, υπάρχει ένα θέμα ως αφετηρία, χώρος, χρόνος και δοσμένες συνθήκες, αντικειμενικός στόχος) Θέματα αυτοσχεδιασμού (σε ομάδες)	Ενδεικτικά Θέματα Αυτοσχεδιασμού: 1. Να φανταστούν τα μέλη της ομάδας ότι μπαίνουν σε ένα σκοτεινό δωμάτιο ανά δύο. Αφού κάνουν μερικά βήματα στο χώρο, έχοντας τα μάτια κλειστά, ακινητοποιούνται με το χτύπημα των χεριών του εμψυχωτή, χωρίς όμως να ανοίξουν τα μάτια. Ο εμψυχωτής πλησιάζει κάθε ζευγάρι και δίνει ξεχωριστή μονολεκτική οδηγία. Π.χ. “φόβος”, “χαρά”, “περιέργεια”, “αναστάτωση”, “κλοπή”, ... Το κάθε ζευγάρι έχει λίγα λεπτά να αποφασίσει για το πώς θα παρουσιάσει την οδηγία που του δόθηκε. Το κάθε ζευγάρι παρουσιάζει ξεχωριστά με κίνηση στο “σκοτάδι” την οδηγία που του δόθηκε. Οι υπόλοιποι παρακολουθούν και προσπαθούν να μαντέψουν τη λέξη – οδηγία που είχαν να παρουσιάσουν. 2. Προβάλλεται ένας ζωγραφικός πίνακας. Οι μαθητές τον παρατηρούν και εκφράζουν σκέψεις / συναισθήματα που τους δημιουργήθηκαν. Ο εμψυχωτής στη συνέχεια δίνει σύντομες πληροφορίες για τον καλλιτέχνη και τον πίνακα (χωρίς να αναφέρει τον τίτλο του). Οι μαθητές καλούνται: • Να ζωντανέψουν τα πρόσωπα που εικονίζονται σε αυτόν. • Να φανταστούν και να αναπαραστήσουν τι έγινε δέκα λεπτά πριν πάρουν την «πόζα» που έχουν που έχουν τα πρόσωπα του πίνακα. • Να φανταστούν και να αναπαραστήσουν τι έγινε δέκα λεπτά μετά την «πόζα» που έχουν τα πρόσωπα του πίνακα. 3. Οι φίλοι σου έχουν ετοιμάσει ένα πάρτι έκπληξη στο σπίτι σου για τα γενέθλια σου αλλά εσύ γυρνάς από τη δουλειά σου κουρασμένος/η και προβληματισμένος/η επειδή άκουσες ότι σκοπεύουν να απολύσουν αρκετούς υπαλλήλους και πολύ πιθανόν να είσαι μέσα σε αυτούς. Πώς αντιδράς; Το συζητάς με τους φίλους σου ή προσποιείσαι ότι όλα είναι μια χαρά; 4. Μιρούμε να αφήσουμε τους μαθητες στην ασφάλεια των υποομάδων την πρώτη εβδομάδα, να φτιάξουν ομαδικές ιστορίες με αφορμή εικόνες έτοιμες ή που θα δημιουργήσουν ή λέξεις κ.ο.κ., να τις μετατρέψουν σε παρουσίαση χωρίς λόγο – εκτός αν θέλουν οι ίδιοι να βάλουν λόγο- και να τις παρουσιάσουν. Να δοθεί χρόνο για συνεργασία που θα βοηθήσει στη γνωριμία που είναι ένας από τους στόχους της πρώτης ενότητας. Αυτοσχεδιασμός με ηχητικό ερέθισμα Ο μαθητής είναι σημαντικό να αντιληφθεί με πόσους τρόπους βιώνεται η σχέση του σώματος με τον ήχο. Πού υπάρχει η κίνηση, πού η σιωπή και πού η ακινησία/παύση; • Ένας μαθητής ή μικρή ομάδα τριών μαθητών κλείνουν τα μάτια. Κάποιος αναλαμβάνει να παράξει συγκεκριμένους ήχους, όπως για παράδειγμα, κλείνει μια πόρτα, τσαλακώνεται ένα χαρτί, βήματα, χτύπος στο τζάμι, φερμουάρ κ.λπ. Οι μαθητές ακούνε προσεχτικά και στη συνέχεια καλούνται να ενώσουν τους ήχους σε μια ιστορία την οποία θα παρουσιάσουν. Ενδεχομένως να υπάρχουν τρεις

			διαφορετικές ιστορίες οπότε βλέπουμε στην πράξη τις διαφορετικές εκδοχές ή μπορεί να συμφωνήσουν και να παρουσιάσουν μία ιστορία. • Οι μαθητές χωρίζονται σε μικρές ομάδες των τριών και φτιάχνουν μια σειρά από δράσεις π.χ. το σερβίρισμα ενός τραπέζιου, πρωινό ξύπνημα ή πιο αφαιρετικά θέματα όπου καλούνται, ωστόσο, να ακολουθήσουν μια συνθήκη (ένας βρίσκεται πάντα όρθιος, ένας κινείται και ο τρίτος κάθεται, η δυναμική αλλάζει όποτε κάποιος αλλάξει θέση). Στη συνέχεια καλούνται να κάνουν τις σωματικές δράσεις με διαφορετική μουσική υπόκρουση. (π.χ. Σαίμπεργκορ. 11:Πατήστε Εδώ, Μότσαρτ, Κονσέρτο 545, Ντο μείζονα:Πατήστε Εδώ, Κόρσακωφ- Το πέταγμα της μέλισσας: Πατήστε Εδώ Ντόρβακ-Νέος κόσμος:Πατήστε Εδώ)

**Β' ΛΥΚΕΙΟΥ
Α' ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ**

2. Θεατρικό Εργαστήρι II – Οι Συντελεστές και ο Χώρος του Θεάτρου

Διάρκεια: 1 τετράωρο

	Δείκτες Επιτυχίας Οι μαθητές/τριες να είναι σε θέση:	Δείκτες Επάρκειας Ο καθηγητής/ρια θα διδάξει:	Εφαρμογές Πρακτικές Δραστηριότητες
1	Να συνεργάζονται, να αισθάνονται εμπιστοσύνη και ασφάλεια μέσα στο πλαίσιο της ομάδας	Ομαδικές ασκήσεις εμπιστοσύνης Οι ασκήσεις αυτές θεωρούνται άκρως απαραίτητες για τους μαθητές. «Παίζοντας» δίνεται η ευκαιρία να επικοινωνήσουν και με άλλους συμμαθητές τους που δεν κάνουν παρέα.	• Οι μαθητές χωρίζονται σε δύο ομάδες. Η πρώτη ομάδα φτιάχνει έναν κύκλο και είναι οι Σωματοφύλακες που αναλαμβάνουν να προσέχουν την υπόλοιπη μισή ομάδα που θα δουλέψει έχοντας κλειστά μάτια. Οι μαθητές μέσα στον ανοιχτά σχηματισμένο κύκλο κλείνουν τα μάτια. Ο εμπυχωτής με τη βοήθεια ορισμένων μαθητών μετακινεί τους μαθητές ώστε να σχηματίσουν ζευγάρια πιάνοντας τα χέρια κάποιου άλλου με κλειστά μάτια. Δίνεται κάποιος χρόνος για να «εξερευνήσουν» με τη βοήθεια της αφής τα χέρια του ζευγαριού τους (Θερμοκρασία, υφή, κοσμήματα). Στη συνέχεια ο εμπυχωτής «χωρίζει» τα ζευγάρια τοποθετώντας τα σε διαφορετικές θέσεις στο χώρο. Ο στόχος είναι να καταφέρουν να ξαναβρεθούν με το ζευγάρι τους και να το αναγνωρίσουν με την αφή των χεριών. Οι υπόλοιποι προσέχουν ώστε να μην χτυπήσει κάποιος που κινείται με κλειστά μάτια. • Οι μαθητές χωρίζονται σε ζευγάρια. Ο ένας κλείνει τα μάτια και ο άλλος αναλαμβάνει να τον οδηγήσει με ασφάλεια στο χώρο φωνάζοντας με διαφορετικούς τρόπους και εντάσεις το όνομά του. Ο μαθητής με κλειστά μάτια ακολουθεί τον ήχο της φωνής. • Οι μαθητές χωρίζονται σε ζευγάρια. Ο ένας κλείνει τα μάτια και ο άλλος αναλαμβάνει να τον οδηγήσει με ασφάλεια στο χώρο έχοντας κάποιο σημείο επαφής με αυτόν. • Ο κύκλος της εμπιστοσύνης: Μια ομάδα μαθητών δημιουργεί έναν στενά σχηματισμένο κύκλο που δεν έχει καθόλου κενά. Ένας μαθητής στέκεται στο κέντρο με κλειστά πόδια σταθερά σε μια θέση. Με δική του απόφαση αφήνει το βάρος του να τον οδηγήσει είτε μπροστά είτε πίσω. Οι μαθητές που βρίσκονται στον κύκλο αναλαμβάνουν να τον συγκρατήσουν και να δώσουν μια ελαφριά ώθηση ώστε να συνεχίσει να αφήνει το βάρος του μέσα στον κύκλο. Τονίζεται ότι κανένας δεν εγκαταλείπει τη θέση του στον κύκλο. • Ελεύθερη κίνηση στο χώρο. Ένας μαθητής με δική του πρωτοβουλία σταματά και σηκώνει ψηλά το χέρι του ώστε να προειδοποιήσει τους συμπαίκτες του. Στη συνέχεια κατεβάζει το χέρι του και αφήνει το βάρος του να τον οδηγήσει σε πτώση είτε προς τα μπρος είτε προς τα πίσω. Όλη η ομάδα είναι υπεύθυνη να φτάσει έγκαιρα κοντά του έστω κι αν μόνο δύο θα χρειαστεί να συγκρατήσουν το βάρος του συμμαθητή τους.

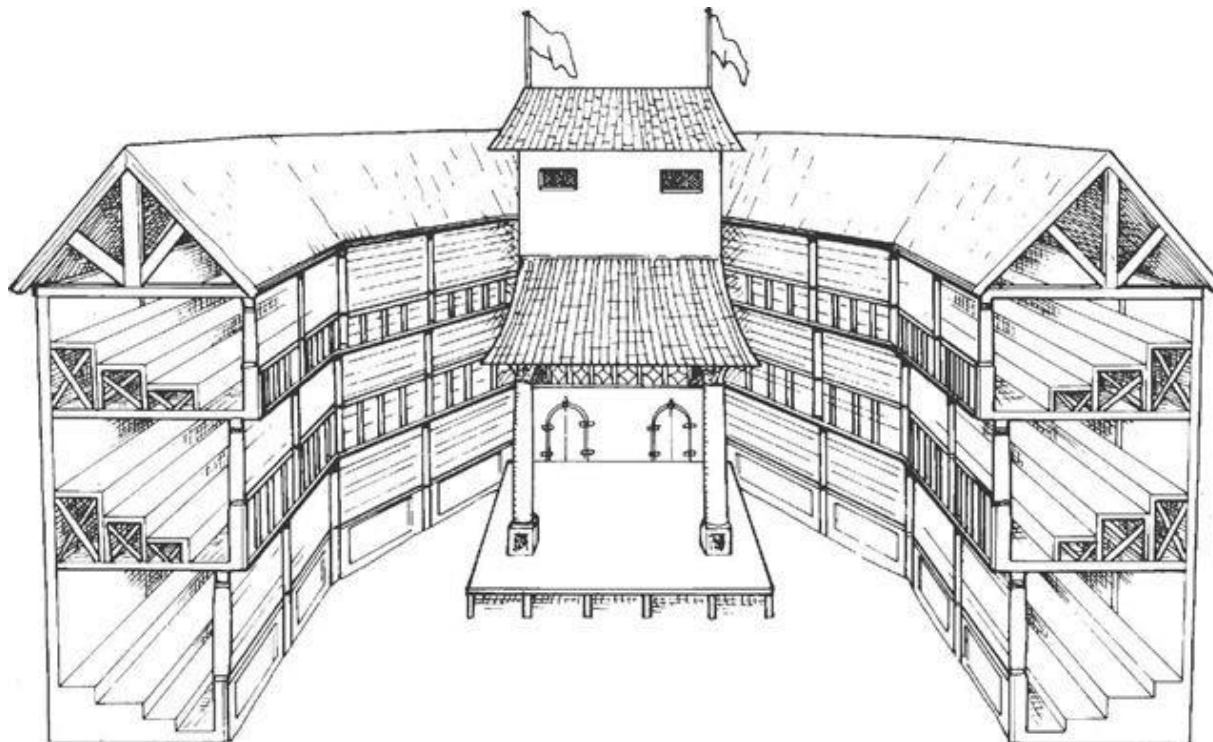
2	Να αυτοσχεδιάζουν χρησιμοποιώντας διαφορετικές τεχνικές αυτοσχεδιασμού.	1. Γενικά χαρακτηριστικά του αυτοσχεδιασμού: • Υπάρχει ένα θέμα • Έχει ως επίκεντρο τον ηθοποιό και λιγότερο το κοινό • Δεν απαιτεί αποστήθιση κειμένου • Δίνεται έμφαση στην αυθόρμητη ενέργεια • Δεν υπάρχει σκηνοθεσία • Δίνεται σημασία στις έννοιες <i>χώρος</i> και <i>χρόνος</i> 2. Είδη αυτοσχεδιασμού: • Αυτοσχεδιασμός με ή χωρίς τη χρήση λόγου • Ελεύθερος ή καθοδηγούμενος (με μουσικό, ηχητικό ερέθισμα, με οπτικό ερέθισμα, με αφορμή ένα κείμενο, με χρήση αντικειμένων)	Δειγματικές Ασκήσεις Καθοδηγούμενων Αυτοσχεδιασμών: 1. Με τη χρήση λόγου: • Είσαι το βασικό πρόσωπο στη διαφήμιση ενός προϊόντος καθαρισμού ρούχων • Εργάζεσαι σε Τράπεζα και εξυπηρετείς έναν απαιτητικό πελάτη • Εκφωνείς δελτίο καιρού στο κεντρικό δελτίο ειδήσεων ενός τηλεοπτικού σταθμού • Είσαι σερβιτόρος και προσπαθείς να πείσεις μια παρέα πελατών να δοκιμάσουν συγκεκριμένο φαγητό • Είσαι αεροσυνοδός και δίνεις τις απαραίτητες οδηγίες για μια ασφαλή πτήση στους επιβάτες • Είσαι δικηγόρος και αγορεύεις υπέρ του πελάτη σου που έχει κατηγορηθεί για μικροκλοπή 2. Χωρίς τη χρήση λόγου: • Επιστρέφεις στο σπίτι σου μετά από μια κουραστική μέρα και έχει ήδη νυχτώσει. Διαπιστώνεις ότι σου έχουν κόψει το ηλεκτρικό ρεύμα. Τι κάνεις; • Βρίσκεσαι σε ένα κατάστημα ενδυμάτων και δοκιμάζεις ρούχα. • Είσαι σε ένα σταθμό τρένου και συναντιέσαι μετά από χρόνια με έναν παλιό σου φίλο ή φίλη • Περπατάς στο δρόμο και κάποιος σου αρπάζει την τσάντα που κρατάς στο χέρι σου • Ανοίγεις το ψυγείο, παίρνεις λαχανικά και ετοιμάζεις μια σαλάτα για να φας • Πλένεις τα δόντια σου με την οδοντόβουρτσα ενός γίγαντα • Κάποιος σε παρακολουθεί καθώς επιστρέφεις στο σπίτι σου μετά από νυχτερινή διασκέδαση
3	Να εκφράζονται μέσα από την κίνηση του σώματος	Εκφραστική κίνηση • Σωματοποίηση αφηρημένων εννοιών (ένα χρώμα, ένα συναίσθημα) και αντικειμένων. • Σωματοποίηση ζώων (Lecoq) • Σωματοποίηση φυσικών στοιχείων (φωτιά, νερό, αέρας, γη) • Δημιουργία θεατρικού τύπου/χαρακτήρα μέσα από την κίνηση	• Στην Εκφραστική κίνηση είναι σημαντικό να δίνεται σημασία στην ανάπτυξη των σωματικών δεξιοτήτων σε συνδυασμό με τη δραματική έκφραση. • Τα στοιχεία (Lecoq): το κάθε στοιχείο το εξερευνούμε σε σχέση με τις ιδιότητες του. π.χ. το στοιχείο του νερού το ανακαλύπτουμε παρατηρώντας ή ανακαλώντας την αίσθηση της θάλασσας σε σχέση με το σώμα. Άνωση, τα κύματα πετάνε το σώμα πίσω κ.λπ. (βλέπε <i>The moving Body</i>- Jacques Lecoqελλ. μτφρ. <i>Το ποιητικό σώμα</i>-Ζακ Λεκόκ) • Σωματοποίηση ζώων. Ξεκινάμε από το ζώο και στη συνέχεια κρατάμε μόνο κάποια στοιχεία του ζώου και τα μεταφέρουμε σε κίνηση ανθρώπινη. (βλέπε σχέδιο μαθήματος) • Η σχολή του Ζακ Λεκόκ: Πατήστε Εδώ • Ελεύθερο περπάτημα στο χώρο. Ο εμπυχωτής υποβάλλει την ιδέα μιας συγκεκριμένης αισθητηριακής κατάστασης π.χ. ο αέρας είναι πλημμυρισμένος με τη μυρωδιά από τριαντάφυλλα, φρεσκοψημένο ψωμί, σκόνη κ.λπ. Οι μαθητές παρατηρούν τις αντιδράσεις του σώματος και τις μεταβολές στον τρόπο που κινούνται σε σχέση με την αισθητηριακή κατάσταση. Προσοχή δεν περιγράφουν την αίσθηση π.χ. δεν κόβουν και μυρίζουν ένα τριαντάφυλλο αλλά αφήνουν την αίσθηση να επηρεάσει την κίνηση, την αίσθηση του σώματος τους και τελικά τη διάθεση απέναντι στο χώρο και τους άλλους. Ο εμπυχωτής μπορεί να ζητήσει κάποια στιγμή οι μαθητές να χαιρετήσουν ο ένας τον άλλον ή να ανταλλάξουν μικρές φράσεις μεταξύ τους μέσα από την κάθε αισθητηριακή κατάσταση. • Η αίσθηση μπορεί να είναι κάτι πάνω στο σώμα τους π.χ. σάπια δόντια, λερωμένα νύχια κ.λπ

4	Να αντιλαμβάνονται τον όρο “προσωπείο” που για τον ηθοποιό είναι βασικό στοιχείο της υποκριτικής Τέχνης διαχρονικά.	Εισαγωγή στην παντομίμα • Άσκηση «ουδέτερης μάσκας» (Lecoq) • Εσωτερική ενεργοποίηση κατά την υπόδυση ενός ρόλου χρησιμοποιώντας την αισθητηριακή ή συναισθηματική μνήμη • Ασκήσεις για έλεγχο της έκφρασης με στόχο την επικοινωνία (μέσω ποικίλων νοημάτων, συναισθημάτων, διαθέσεων). <u>Κανόνες της Παντομίμας</u> 1. Δεν χρησιμοποιούμε λόγο αλλά κίνηση κι έκφραση σώματος και προσώπου 2. Δεν χρησιμοποιούμε αντικείμενα (εκτός καρέκλας) 3. Σχηματίζουμε στην φαντασία μας τον χώρο και τηρούμε την «γεωγραφία» αυτή, σταθερή 4. Το κοινό πρέπει να μπορεί να βλέπει τις εκφράσεις μας, κι έτσι (στην παντομίμα) δεν γυρίζουμε πλάτη στο κοινό 5. Το κάθε αντικείμενο στα χέρια μας έχει διαφορετικό όγκο και βάρος 6. Ο χρόνος που διαρκεί η πράξη δεν είναι ο πραγματικός, αλλά ούτε βιαζόμαστε (χρυσή τομή)	• Στην άσκηση της «ουδέτερης μάσκας» το σώμα αντί η έκφραση του προσώπου αναλαμβάνει να εκφράσει τις σκέψεις, επιθυμίες και προθέσεις • Ασκήσεις με τα αισθητήρια: ○ Το φανταστικό λεμόνι. ○ Αναγνώριση διαφορετικών μυρωδιών. • Ένας μαθητής με κλειστά μάτια. Κάποιος περιγράφει αισθητηριακά ένα αντικείμενο. Ο μαθητής με βάση τις πληροφορίες που παίρνει λέει τι αντικείμενο είναι. Προσοχή: Ο στόχος της άσκησης είναι ο μαθητής να πει το δικό του αντικείμενο και όχι να μαντέψει το συγκεκριμένο αντικείμενο που χρησιμοποιείται στην τάξη • Ασκήσεις αισθητηριακής μνήμης. Επιλογή αντικειμένου και αισθητηριακή αποτύπωση (σχήμα, βάρος, θερμοκρασία, υφή, ήχος, μυρωδιά). Στη συνέχεια κάνω μια δράση χωρίς το πραγματικό αντικείμενο ενεργοποιώντας την αισθητηριακή ανάμνησή του. • Άσκηση συναισθηματικής μνήμης. Επιλέγουν ένα συγκεκριμένο γεγονός. Θυμόμαστε όλες τις αισθητηριακές λεπτομέρειες γύρω από αυτό π.χ. τι φορούσαμε, τι υπήρχε γύρω μας, ήχους. Τέλος προσπαθούμε να ανακαλέσουμε τα συναισθήματα που συνδέονται με το ίδιο το γεγονός. • Αυτοσχεδιασμός χωρίς ομιλία, όπου η επικοινωνία γίνεται αποκλειστικά στη σιωπή
5	Να αναγνωρίζουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της παντομίμας ως είδους θεατρικής τέχνης.	Διάκριση παντομίμας από άλλες τεχνικές: • απουσία λόγου • φανταστικά αντικείμενα • φανταστικός χώρος • φανταστικό πρόσωπο • φανταστική αντιδύναμη • Ασκήσεις και εφαρμογές πάνω στο φανταστικό αντικείμενο, φανταστικό χώρο	Προβολή σύντομης ταινίας με θέμα την παντομίμα. • ΜαρσέλΜαρσό- The Hands (1968):ΠατήστεΕδώ • ΜαρσέλΜαρσό:Πατήστε Εδώ • Marcel Marceau - Youth, Maturity, Old Age and Death (1965): ΠατήστεΕδώ • The Girl Is Mime - Starring Martin Freeman:ΠατήστεΕδώ • Charlie Chaplin's Italian Gremlo Pantomime:ΠατήστεΕδώ • Charlie Chaplin's The Lion Gage:ΠατήστεΕδώ

		• Ασκήσεις με το φανταστικό πρόσωπο • Ασκήσεις και εφαρμογές πάνω στη φανταστική αντιδύναμη (έλξη, πίεση, απώθηση)	
6	Να γνωρίζουν τους συντελεστές της θεατρικής τέχνης και το ρόλο τους.	Συντελεστές: 1. Συγγραφέας 2. Σκηνοθέτης 3. Σκηνογράφος/Ενδυματολόγος 4. Μουσικός 5. Φωτιστής 6. Χορογράφος / Κινησιολόγος 7. Ηθοποιός 8. Τεχνικό και βοηθητικό Προσωπικό Τα τελευταία χρόνια η χρήση της Ηλεκτρονικής Τεχνολογίας είναι διαδεδομένη και πολλές φορές απαραίτητη για το στήσιμο θεατρικών παραστάσεων. (VisualArts)	Προβολή εικόνων (εν ώρα εργασίας των συντελεστών) ○ Θεατρικό Μουσείο Κύπρου. Πατήστε Εδώ ○ Πιθανώς, σύντομο ντοκιμαντέρ για ένα ηθοποιό π.χ. Έλλη Λαμπέτη Πατήστε Εδώ
7	Να γνωρίζουν τα είδη θεατρικών σκηνών	Το θέατρο ως χώρος: • Δραματικός χώρος • Σκηνικός χώρος Είδη θεατρικών σκηνών που συναντάμε σήμερα: • Αμφιθέατρο • Ιταλική σκηνή • Μαύρο κουτί (Black Box) • Κυκλική • Εναλλακτική χρήση χώρων με διαφορετική αρχική λειτουργία (π.χ. χώρος εργοστασιου που μετατρέπεται σε χώρο θεατρικής δράσης)	Προβολές φωτογραφιών ή σχεδίων ντοκιμαντέρ.

Ιστορική εξέλιξη και σύγχρονες τάσεις:

- Αρχαιότητα
- Μεσαίωνας
- Αναγέννηση –Ελισαβετιανό θέατρο
- Αναγέννηση-Ιταλία (υπαίθρια, υπερυψωμένο ξύλινο πατάρι)
- Ισπανία- αυλές πανδοχείων
- Εικοστός αιώνας μέχρι σήμερα

Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

3. Καταβολές του Θεάτρου

Μαγικές Τελετουργίες, Μύθος και Δρώμενο, Διθύραμβος, Βυζαντινό – Μεσαιωνικό

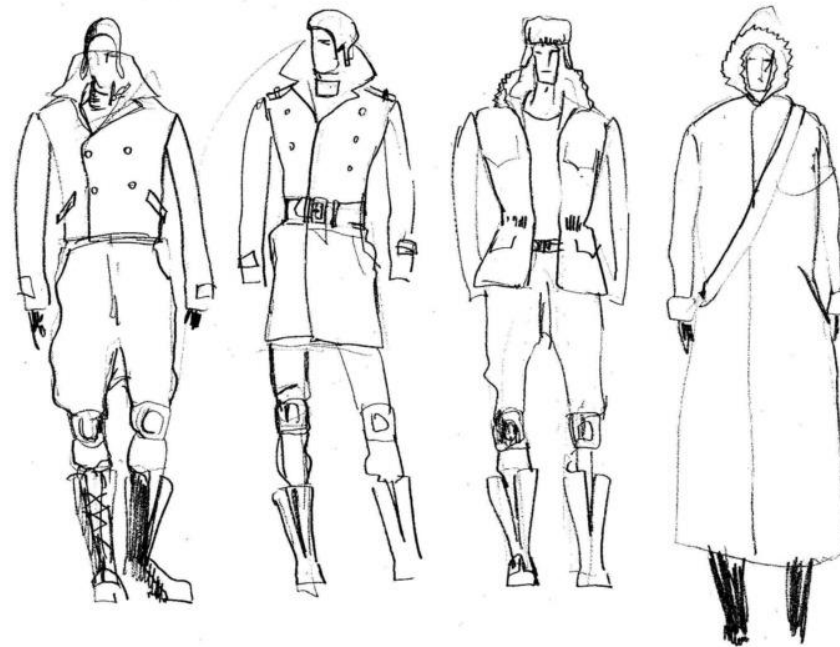
Διάρκεια: 2 τετράωρα

	Δείκτες Επιτυχίας Οι μαθητές/τριες να είναι σε θέση:	Δείκτες Επάρκειας Ο καθηγητής/ρια θα διδάξει:	Εφαρμογές Πρακτικές Δραστηριότητες
1	Να κατανοούν τον λόγο της δημιουργίας τελετών με μαγικό και λατρευτικό χαρακτήρα και ότι η εξελικτική σχέση <i>Ανθρώπου-Ζωής-Φύσης</i> καθορίζει την εξέλιξη όλων των τεχνών.	Πορεία δημιουργίας των μαγικών δρώμενων: Ο πρωτόγονος άνθρωπος αντιλήφθηκε ότι η επιβίωσή του εξαρτιόταν από φυσικές δυνάμεις (Πρωτόγονος Πανθεισμός - Μεγάλη Μητέρα - Νατουραλισμός / Ανιμισμός).Ο φόβος του πρωτόγονου γι' αυτές τις φυσικές δυνάμεις, δημιούργησε την ανάγκη του να παρέμβει στη ροή των φυσικών φαινομένων απ' όπου εξαρτιόταν η επιβίωσή του (Κυνηγετικά δρώμενα).Ιστορικά Ευρήματα (Βραχογραφίες, Ταφή)	Προβολές σχετικού υλικού (ιστοσελίδες, youtube). Δειγματικές φωτογραφίες Βραχογραφιών: Σπηλαιογραφίες στο Σπήλαιο LascauxΛασό, Γαλλία: Πατήστε Εδώ
2	Να δίνουν τον ορισμό του «δρώμενου».	Ορισμός Δρώμενου: Χορομμικές - Ρυθμικές Ομαδικές Κινήσεις λατρευτικού χαρακτήρα.	Προβολές σχετικού υλικού (ιστοσελίδες, youtube). Ενδεικτικό Οπτικό υλικό: Ινδιάνοι Αμερικής – Πολεμικός Χορός:Πατήστε ΕδώΦυλή Ντόγκον - Τελετουργικός Χορός:Πατήστε Εδώ
3	Να κατανοούν τους στόχους των μαγικών δρώμενων και να τους συνδέουν με τη σημερινή πραγματικότητα.	Στόχοι των Μαγικών Δρώμενων: Εξευμενισμός αόρατων Θεϊκών δυνάμεωνΑποτροπή, εξορκισμός του Κακού που απειλούσε την επιβίωση του ανθρώπου.ΠαράκλησηΜεταβατικές Τελετές: ενηλικίωση, βάπτισμα, γάμος, θάνατος.	Προβολές τελετουργιών από την Κύπρο, Ελλάδα και τον Κόσμο. Ενδεικτικό Οπτικό υλικό: Αναστενάρηδες: Πατήστε Εδώ

4	1. Να διακρίνουν τα θεατρικά στοιχεία που χαρακτηρίζουν τα Μαγικά Δρώμενα και να τα αναγνωρίσουν ως τη ρίζα της θεατρικής έκφρασης και 2. Να εντοπίζουν ομοιότητες και διαφορές με την τέχνη του Θεάτρου.	Θεατρικά στοιχεία του Μαγικού Δρώμενου: ▪ Θέμα Μαγικού Δρώμενου → Θέμα Θεατρικού Έργου ▪ Αρχηγός, Ιερό Πρόσωπο → Ηθοποιός ▪ Ιερος χώρος τέλεσης → Θέατρο ▪ Διακόσμηση χώρου → Σκηνογραφία ▪ Αμφίεση → Κοστούμια ▪ Προσωπείο → Μακιγιάζ / προσωπείο ▪ Προετοιμασία → Πρόβες ▪ Μουσική / Ήχοι → Μουσική Επένδυση / Λόγος ▪ Χορός → Χορογραφία / Κινησιολογία ▪ Χρόνος Τέλεσης → Ώρα Παράστασης ▪ Συμμετοχή των μελών της Ομάδας → Θεατές	Οπτικό υλικό από βραχογραφίες ή άλλα Μαγικά Δρώμενα. (Αναστενάρηδες, χορός της βροχής των Ινδιάνων κ.λπ) Ενδεικτικές φωτογραφίες Βραχογραφιών με ανάλογες πληροφορίες: • Βραχογραφία Utah: Πατήστε Εδώ • Πετρογλυφικά, 10,000 π.Χ., Αζερμπαϊτζάν: Πατήστε Εδώ
5	Να διακρίνουν τα δύο (2) είδη Δρώμενων (ευτράπελα - σοβαρά) και να συνειδητοποιούν τη συμβολή τους στην εξέλιξη της Θεατρικής Τέχνης.	• Σοβαρά Δρώμενα: Οι θρησκευτικές τελετουργίες, Διθύραμβος, οδήγησαν στην Τραγωδία. Π.χ. Ο Χορός της Βροχής των Ινδιάνων, Αναστενάρηδες. • Ευτράπελα Δρώμενα: Οι κωμικές τελετουργίες, τα Καρναβάλια την Αποκριά, οδήγησαν στην κωμωδία.	
6	Να γνωρίζουν μύθους και τελετουργίες από την Αρχαία Ελλάδα. (το Διθύραμβο στην Τραγωδία, την Κωμωδία και το Σατυρικό Δράμα)	Γένεση του θεάτρου: 1. Ο Αρίων, τον 7^ο αιώνα συνθέτει διθυράμβους για πρώτη φορά. Γράφει στίχους & μουσική, τους οποίους εκτελούσε ο ίδιος (πατέρας της μουσικής). 2. Ο Θέσπις, τον 6^ο αιώνα: • Φορώντας προσωπείο, μπήκε στη μέση του χορού και απαγγείλε στίχους διακόπτοντας το τραγούδι. Δημιούργησε έτσι το διάλογο ανάμεσα στο άτομο και την ομάδα (πρωτοκύτταρο της τραγωδίας) – Πατέρας του θεάτρου, θεωρείται ο Πρώτος Υποκριτής.	Ενδεικτικοί Μύθοι από την Αρχαία Ελλάδα: • Ο μύθος της αρπαγής της Περσεφόνης: Πατήστε Εδώ • Η θυσία και το τέχνασμα του Προμηθέα: Πατήστε Εδώ

		• Θεωρείται ως ο εφευρέτης του Προσωπείου: Ψιμύθιο (μόλυβδος) με τον οποίο άσπριζαν το πρόσωπο ή Τρυγία (κατακάθι του κρασιού). –Υστερα κατασκεύασε μάσκες από ύφασμα. • Πρώτος περιοδεύων θίασος γνωστός ως Άρμα Θέσπιδος 3. Ο Φρύνιχος εισάγει τον γυναικείο χαρακτήρα και αναπτύσσει τη θεματολογία.	
7	Να εφαρμόζουν τα χαρακτηριστικά του δρώμενου σε έναν αυτοσχεδιασμό δικής τους επινόησης και να τον παρουσιάζουν ή να προβούν στην παρουσίαση δρώμενου βασισμένου σε κάποιο αρχαιοελληνικό μύθο της επιλογής τους.	Οι μαθητές αναμένεται να παρουσιάσουν την εργασία τους έχοντας κατανοήσει τα βασικά χαρακτηριστικά των Μαγικών Δρώμενων.	Φύλλα εργασίας
8	Να γνωρίζουν αδρομερώς την εξέλιξη του θεάτρου κατά την Βυζαντινή περίοδο και κατά το Μεσαίωνα, αλλά και να συνδέουν την επίδραση της θρησκείας στην εξέλιξη της Θεατρικής Τέχνης.	1. Σύμφωνα με αρκετούς μελετητές επισημαίνονται τα ακόλουθα: • Απουσία αυτόνομης θεατρικής δημιουργίας κατά τη Βυζαντινή περίοδο. • Το Βυζαντινό Θέατρο περιορίζεται στην Παντομίμα, σε αυτοσχέδιες παραστάσεις γελωτοποιών, αλλά και δρώμενα με σκωπτικό περιεχόμενο. • Το κοσμικό θέατρο δεν έχει συγκεκριμένη υπόσταση. 2. Κατά την περίοδο του Μεσαίωνα, σε πολλές Ευρωπαϊκές χώρες παρατηρούνται οι εξής εξελίξεις: • Λατρευτικές Πράξεις με θρησκευτικό και ηθικοδιδασκτικό χαρακτήρα • Η σκηνική δράση μετατοπίζεται από το χώρο των εκκλησιών σε εξωτερικούς χώρους • Η λατινική γλώσσα αντικαθίσταται από την εκάστοτε ομιλούμενη ευρωπαϊκή γλώσσα • Παραστάσεις που απευθύνονταν στο λαό και ήταν βαθιά επηρεασμένες από τις θρησκευτικές εξελίξεις.	• Παγωμένες Εικόνες θρησκευτικού δράματος. • Εκκλησιαστικό δράμα: Πατήστε Εδώ • Αναβιώσεις Εβδομάδας των Παθών • <u>Μεσαιωνικό δράμα: Ο Καθένας</u>. Πρόκειται για έργο που αγαπήθηκε από μεγάλα πλήθη και για πολλούς αιώνες. Ο Καθένας παιζόταν μπροστά στις προσόψεις των εκκλησιών. Πρόκειται για αλληγορικό μύθο, με αρκετά κωμικά στοιχεία ωστόσο, που αφηγείται την ιστορία του Καθενός τον οποίο επισκέπτεται ο άγγελος του θανάτου για να του αναγγείλει ότι έφτασε η ώρα να τον ακολουθήσει στο τελευταίο του ταξίδι. Ο Καθένας εκλιπαρεί να του δοθεί χάρη. «Δεν γίνεται τίποτα» απαντά ο άγγελος. Ο Καθένας προβάλλει τότε ένα άλλο αίτημα: «Μπορώ να προσκαλέσω κάποιον να με συνοδέψει σε αυτό το ταξίδι;» Ο άγγελος χαμογελά και συμφωνεί αμέσως: «Βέβαια-αν μπορέσεις να βρεις κάποιον» Το υπόλοιπο έργο αποτελείται από τις

προσπάθειες του Καθενός να στρατολογήσει κάποιον για να τον συντροφέψει στο ταξίδι. Όλοι του οι φίλοι και γνωστοί αρνούνται προβάλλοντας κάποια δικαιολογία. Μια εξαδέλφη του, για παράδειγμα, αισθάνεται αδιαθεσία γιατί έχει χτυπήσει το μικρό δαχτυλάκι του ποδιού της. Ακόμη και κάποιες προσωποποιημένες έννοιες όπως τα *Κοσμικά Αγαθά*, η *Ομορφιά*, η *Δύναμη*, η *Γνώση* απορρίπτουν την πρόσκλησή του. Τέλος, εκεί που το έχει πάρει απόφαση ότι θα κάνει μόνος του το ταξίδι εμφανίζεται ένας σύντροφος, οι *Καλές Πράξεις*, που είναι πρόθυμος να τον ακολουθήσει ακόμα και στο θάνατο. Το ηθικοπλαστικό δίδαγμα του έργου είναι ότι δεν μπορείς να πάρεις απ' αυτόν τον κόσμο τίποτα πέρα από όσα έδωσες.

**Β' ΛΥΚΕΙΟΥ
Α' ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ**

4. Παρακολούθηση Θεατρικής Παράστασης

Διάρκεια: 1 τετράωρο

	Δείκτες Επιτυχίας Οι μαθητές/τριες να είναι σε θέση:	Δείκτες Επάρκειας Ο καθηγητής/ρια θα διδάξει:	Εφαρμογές Πρακτικές Δραστηριότητες
1	<u>ΠΡΙΝ τη Θεατρική Παράσταση</u> Να γνωρίζουν το Θεατρικό έργο που πρόκειται να δουν, τον Σκηνοθέτη της παράστασης και του λοιπούς συντελεστές.	1. Προετοιμασία για παρακολούθηση θεατρικής παράστασης: • Ιστορικό-κοινωνικό πλαίσιο έργου • Ο συγγραφέας • Οι συντελεστές της παράστασης 2. Προετοιμασία ερωτηματολογίου για τους συντελεστές	Πρόγραμμα της παράστασης: Μελέτη και εξαγωγή συμπερασμάτων για τον τρόπο που αυτό καταρτίζεται (περιεχόμενο, σχεδιασμός).
2	Να εξοικειωθούν με θεατρικές έννοιες (γλωσσάρι)	Θεατρικές έννοιες: • Θέατρο • Θίασος • Φουαγιέ (χώρος υποδοχής) • Σκηνή (τα μέρη της σκηνής (π.χ. προσκήνιο) και ο εξοπλισμός μιας κλασικής σκηνής: κουίντες, σταγκόνια κλπ) • Παρασκήνια • Καμαρίνια • Αυλαία • Πρώτο, Δεύτερο και Τρίτο κουδούνι • Θεατρικό Πρόγραμμα – Σκηνοθετικό Σημείωμα • Κώδικας συμπεριφοράς κατά τη διάρκεια της παράστασης (ησυχία, καμία χρήση των κινητών γιατί και το φως τους αποσυντονίζει τους ηθοποιούς και αποσπά την προσοχή των θεατών, όχι φαγώσιμα στη σάλα του θεάτρου κλπ)	Εικόνες, ντοκιμαντέρ
3	<u>ΜΕΤΑ τη Θεατρική Παράσταση</u> Να εκφράζουν τις απόψεις τους για το Θεατρικό βίωμα.	Γνωριμία με τους συντελεστές της παράστασης και συνεντεύξεις από τους μαθητές.	

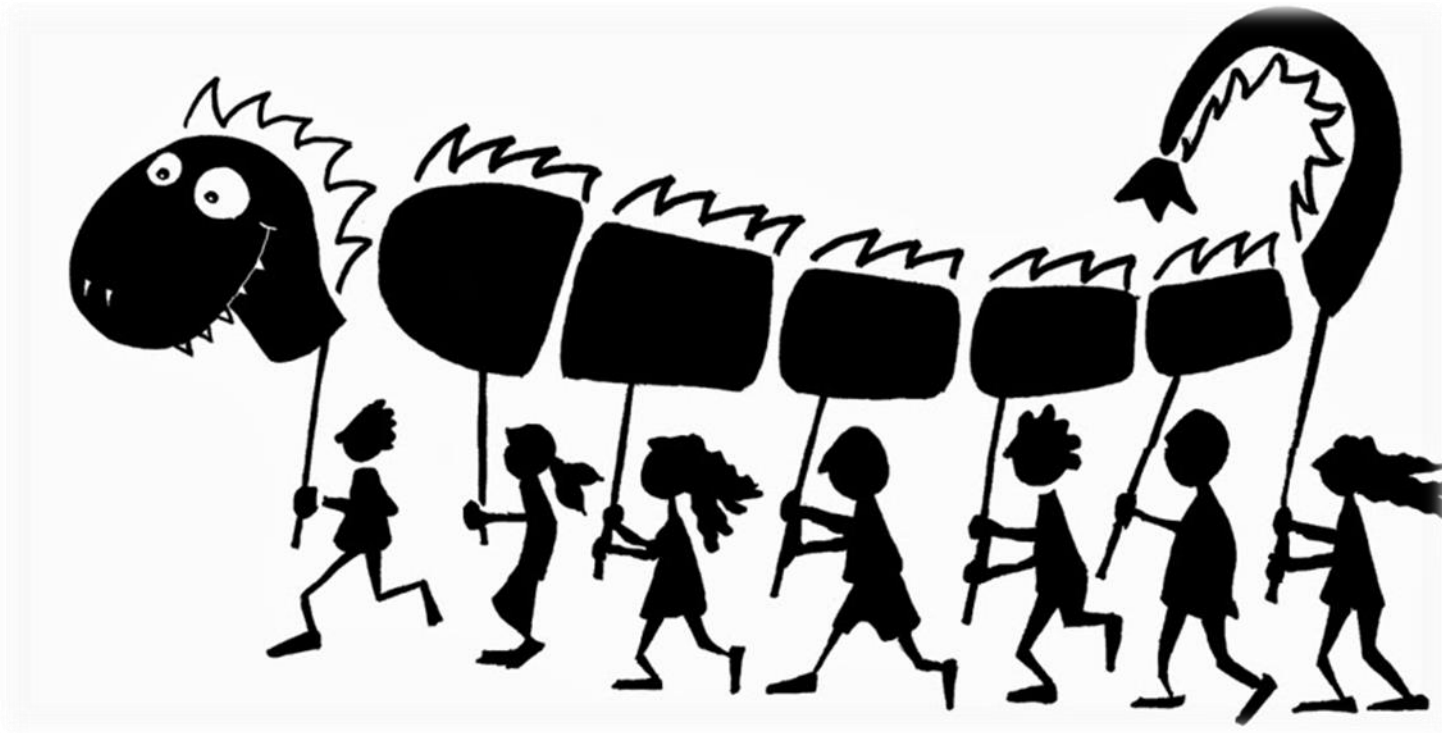
**Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ**

5. Κουκλοθέατρο και Θέατρο Σκιών

Διάρκεια: 1 τετράωρο

	Δείκτες Επιτυχίας Οι μαθητές/τριες να είναι σε θέση:	Δείκτες Επάρκειας Ο καθηγητής/ρια θα διδάξει:	Εφαρμογές Πρακτικές Δραστηριότητες
1	Να γνωρίζουν στοιχεία της ιστορίας του Λαϊκού Θεάτρου, του Κουκλοθεάτρου και του Θεάτρου Σκιών	Χαρακτηριστικά του Λαϊκού Θεάτρου (θεματολογία, ήρωες, γλωσσικό είδος και μουσική υπόκρουση, είδη σκηνών) Η επιλογή της κούκλας ως μέσου έκφρασης- σύγκριση με την άμεση παρουσία του ηθοποιού μπροστά στο κοινό Είδη κουκλοθέατρου (μαριονέτα, μαρότα, γαντόκουκλα κλπ) Η ιστορία και τα χαρακτηριστικά του Θεάτρου Σκιών Ήρωες του Θεάτρου Σκιών (Καραγκιόζης, Πασάς, Χατζηαβάνης, Βεζυροπούλα, Αγλαΐα, Κολλητήρι, Διονύσιος κ.α.) Η λειτουργία του μαριονετίστα, του κουκλοπαίχτη και του καραγκιοζοπαίχτη	Παρουσίαση συνεντεύξεων από πρακτικούς και ερμηνευτές του είδους Αποσπάσματα από παραστάσεις κουκλοθέατρου. Μουσείο του Καραγκιόζη: Πατήστε Εδώ Θέατρο σκιών Γ.Νταγιάκου - Πως φτιάχνονται οι φιγούρες: Πατήστε Εδώ Ο Καραγκιόζης γιατρός: Πατήστε Εδώ Ευγένιος Σπαθάρης- Ο Καραγκιόζης και η κολοκυθιά: Πατήστε Εδώ Το κουκλοθέατρο στην Ελλάδα-Μια σύντομη ιστορική αναδρομή από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Πατήστε Εδώ Η κούκλα στον ανθρωπινό πολιτισμό. Πατήστε Εδώ
2	Να κατασκευάζουν φιγούρες ή/και κούκλες από διαφορετικούς πολιτισμούς	Επιλογή ήρωα από το Θέατρο Σκιών (ατομικά) ή δημιουργία πρωτότυπης κούκλας-ήρωα (ατομικά ή/και συλλογικά)	Παρουσίαση εικόνων / ταινιών με κούκλες και φιγούρες από διαφορετικούς πολιτισμούς Απλή κατασκευή και χρήση κούκλας ή φιγούρας (τυπωμένες φιγούρες από το Θέατρο Σκιών σε χαρτόνι, κατασκευή κούκλας με ευτελή υλικά (π.χ. εφημερίδες, ανακυκλώσιμα υλικά, υφάσματα ή και γαντόκουκλα) Απλή κατασκευή και χρήση αυτοσχέδιου σκηνικού χώρου για τις ανάγκες του Θεάτρου Σκιών (χαρτόκουτο, ρυζόχαρτο και φωτισμός με τη χρήση απλών πηγών φωτισμού)
3	Να παρουσιάζουν μια σύντομη ιστορία με φιγούρες ή κούκλες	1. Συγγραφή σεναρίου ή επιλογή σεναρίου ή διασκευή ιστορίας προς παρουσίαση (<i>Μικρός Πρίγκιπας</i> , Λαϊκά Παραμύθια, Μύθοι, Ο Καραγκιόζης Γιατρός κ.α.)	

	2. Μελέτη και δοκιμές για την εμφύχωση της κούκλας (θέατρο σκιών ή κούκλα, σύνθεση διαφόρων σκηνικών τεχνικών, όπως για παράδειγμα παρουσίαση μόνο με κούκλες ή σύμπραξη ηθοποιού και κούκλας)3. Διαμόρφωση σκηνικού χώρου και σκηνικών, εξεύρεση ήχων και μουσικής και παρουσίαση των παραστάσεων κουκλοθεάτρου	

**Β' ΛΥΚΕΙΟΥ
Α' ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ**

6. Κομμέντια Ντελ Άρτε

Το Αυτοσχέδιο Θέατρο στην Ιταλία – Τα χρόνια της Αναγέννησης (16^{ος} αιώνας)

Διάρκεια: 2 τετράωρα

	Δείκτες Επιτυχίας Οι μαθητές/τριες να είναι σε θέση:	Δείκτες Επάρκειας Ο καθηγητής/ρια θα διδάξει:	Εφαρμογές Πρακτικές Δραστηριότητες
1.	Να κατανοούν αδρομερώς ότι τα γνωρίσματα και οι αλλαγές που σημειώθηκαν κατά την περίοδο της Αναγέννησης επηρέασαν τη ζωή, τη σκέψη, τις τέχνες και το θέατρο σε παγκόσμιο επίπεδο.	1. Η περίοδος της Αναγέννησης (1550μ.Χ. – 1800μ.Χ.): • Ήταν ένα πνευματικό και καλλιτεχνικό κίνημα που βασίστηκε στον Ουμανισμό και τον Κλασικισμό. • Εκφράστηκαν νέες ιδέες, οι οποίες επηρέασαν πολλούς τομείς της ζωής των ανθρώπων. • Συγκροτήθηκαν νέα έθνη – κράτη στην Ευρώπη που κατάργησαν το παραδοσιακό – φεουδαρχικό τρόπο οργάνωσης της εξουσίας. • Τέθηκαν νέες βάσεις για την εξέλιξη των τεχνών. • Παρατηρήθηκε στροφή στην αρχαία Ελληνική και Λατινική Γραμματεία. • Η εφεύρεση της τυπογραφίας συνέβαλε σημαντικά στη διάδοση των ιδεών του Ουμανισμού. • Η Θρησκευτική μεταρρύθμιση, αλλά και οι ανακαλύψεις νέων χωρών, διέυρυναν τις πνευματικές αναζητήσεις. 2. Στο χώρο του Θεάτρου: • Η <i>Θεια Κωμωδία</i> του Δάντη αλλά και τα έργα των Πετράρχη, Βοκκάκιου, Έρασμου και άλλων, επηρέασαν σημαντικά. • Στο τέλος της περιόδου της Αναγέννησης εμφανίζεται στην Αγγλία ο Ουίλιαμ Σαίξπηρ και στην Ισπανία ο Μιχαήλ Θερβάντες που καθόρισαν σημαντικά την εξέλιξη του Θεάτρου.	Παρουσίαση εικόνων ή σύντομων ταινιών
2.	Να κατανοούν τις καταβολές των τύπων και της θεματολογίας της Κομμέντια Ντελ Άρτε.	Επιδράσεις: • Μένανδρος (Αθήνα - 4^{ος} αι. Π.Χ): Σατιρίζει μικροαστική κοινωνία (όχι πολιτική όπως τον Αριστοφάνη). Εισαγωγή νέων προσώπων με σταθερά χαρακτηριστικά: Ερωτευμένοι νέοι, μαστροποί, ο φιλάργυρος γέρος και οι παράσιτοι δούλοι. Ερωτικά τεχνάσματα και αιματώματα, απαγωγές και βιασμοί, χαμένα παιδιά κι αναγνωρίσεις, δίνουν και παίρνουν στη Νέα Κωμωδία.	

		• Οι Λατίνοι ποιητές Πλαύτος και Τερέντιος (2^ο αιώνα π.Χ.) μιμούνται το έργο του Μένανδρου στη λατινική γλώσσα. • Τα θέματα της Κομμέντια ήταν παρμένα απ' τη σύγχρονη ζωή, με μόνιμο σχεδόν επίκεντρο τον έρωτα και τις περιπλοκές του.	
3.	Να κατανοούν την Κομμέντια Ντελ Άρτε ως ξεχωριστό θεατρικό είδος.	1. Κομμέντια Ερουντίτα: Στις αρχές του 16^{ου} αιώνα Ιταλοί λόγιοι, γράφουν κωμωδίες με πρότυπό τους τον Πλαύτο και τον Τερέντιο δημιουργώντας έτσι αυτό γραμματολογικό είδος. Η Λόγια Κωμωδία ανανέωσε τους τύπους (πρόσωπα) της λατινικής κωμωδίας. Δεν επιβίωσε ως θεατρικό είδος εξαιτίας της μέτριας λογοτεχνικής και θεατρικής της ποιότητας (με εξαίρεση τον <i>Μανδραγόρα</i> του Νικολό Μακιαβέλι). Αποτέλεσε όμως τη βάση για να γεννηθεί η Κομμέντια Ντελ Άρτε. 2. Κομμέντια Ντελ Άρτε: Αποτελεί εκλαΐκευση της λόγιας κωμωδίας και είναι είδος με θεατρική αυτοτέλεια. Οι παραστάσεις του είδους αυτού πλαισιώνονταν από ένα πλήθος λαϊκών ηρώων (Αρλεκίνος, Πανταλόνε, Ντοτόρε, Καπιτάνο, Κολομπίνα, Ερωτευμένοι Νέοι)	Παρουσίαση εικόνων ή σύντομων ταινιών
4.	Να γνωρίζουν τα χαρακτηριστικά της Κομμέντια Ντελ Άρτε. (=αυτοσχέδια κωμωδία από επαγγελματίες τεχνίτες του είδους που αποκαλούνταν εμπνευστές (improvisatori))	Χαρακτηριστικά της Κομμέντια Ντελ Άρτε: • Αυτοσχεδιασμός • Σκηνάριο: Δεν υπάρχει κείμενο, αλλά το προσχέδιο μιας υπόθεσης. • Ηθοποιοί με ιδιαίτερες ικανότητες (ευφράδεια, ευελιξία, καλή μνήμη, φαντασία, γνώσεις χορού και μουσικής). • Γυναίκες παίζουν τους γυναικείους ρόλους παρά τις κοινωνικές αντιδράσεις. • Μόνιμοι κωμικοί τύποι όπου παρουσίαζαν διογκωμένα τα ανθρώπινα ελαττώματα οσιγκούνης, οκομπογιαννίτηςγιατρός, οσχολαστικόςδάσκαλος, οψευτοπαλικαράς, ογέροζεραστής και άλλα. • Λάτσι (lazzi), Κονσέτι (congetti): Ύπαρξη έτοιμων μικροσκηνών & διασκεδαστικών κόλπων (lazzi), φραστικά ευρήματα (congetti) που τα ανέσυραν σε περίπτωση που δεν μπορούσαν να εφεύρουν επί τόπου. • Προσωπεία με διακριτικά γνωρίσματα. (Π.χ. η μάσκα αλεπούς για τον αρλεκίνο για να δείξει πονηράδα - σύγκριση με το προσωπείο του αρχαιοελληνικού Δράματος) • Μάσκες, κοστούμια & άλλα αντικείμενα ήταν καθορισμένα για κάθε ρόλο. • Αθυροστομία και Χειρονομίες • Οι παραστάσεις παίζονταν από επαγγελματίους περιοδεύοντες Θιάσους.	Να εκμαιευθούν τα χαρακτηριστικά της αυτοσχέδιας κωμωδίας μέσω: • Πρακτικών ασκήσεων • Προβολή ταινιών της ιταλικής Κομμέντια Ντελ Άρτε σήμερα. Π.χ. SiparioμεFerruccioSoleri (youtube) • Προβολές υλικού για τους χαρακτήρες: Πατήστε Εδώ • Φραστικά αστεία και ευρήματα με αναφορά στον κινηματογράφο και την καθημερινή ζωή των μαθητών. • Φωτογραφίες Προσωπείων • Δείγμα Σκηναρίου. • Παρουσίαση μέσω εικόνων ή χρήση Powerpoint

5.	Να κατανοούν τους χαρακτηριστικούς τύπους της Κομμέντια Ντελ Άρτε και να τους συνδέουν με στερεότυπες σωματικές στάσεις ή συγκεκριμένους χαρακτήρες.	Τύποι της Κομμέντια Ντελ Άρτε • Πανταλόνε, Ντοτόρε, Καπιτάνο, Αρλεκίνο, Κολομπίνα, ερωτευμένοι νέοι. • Ενδυματολογικά γνωρίσματα και φροντιστήριο των χαρακτήρων. • Σύνδεση των τύπων της Κομμέντια Ντελ Άρτε με σύγχρονους χαρακτήρες από το χώρο της κωμωδίας. • Χαρακτηριστικά γνωρίσματα της κάθε μάσκας στην Κομμέντια Ντελ Άρτε.	Να εκμαιευθούν τα χαρακτηριστικά των τύπων μέσω: • Πρακτικών ασκήσεων. • Φωτογραφιών των τύπων της Κομμέντια. • Σύντομων ταινιών με τον Τσάρλι Τσάπλιν ή και τον Μαρσέλ Μαρσό. • Παρουσίασης Εικόνων
6.	Να εφαρμόζουν τα Λάτσι (lazzi) και Κονσέτι (congetti) .	Να παρουσιάσουν ένα ελεύθερο σύντομο κωμικό αυτοσχεδιασμό όπου να χρησιμοποιήσουν τουλάχιστον 2 lazzi και 2 concetti (επιλογή ή συνδυασμός) εφαρμόζοντας τα γνωρίσματα των τύπων της Κομμέντια.	• Ενδεικτική πρόταση αυτοσχεδιασμού: «στερεότυποι κοινωνικοί χαρακτήρες της Κύπρου». • Οι μαθητές να δημιουργήσουν χαρακτήρες της Κομμέντια Ντελ Άρτε στηριγμένοι στις γνώσεις που απέκτησαν.
7.	Να συνθέτουν Σκηνάριο	Δομή - Πορεία για τη Σύνθεση Σκηναρίου (καταγραφή των δράσεων)	Δειγματικό Σκηνάριο: ΤΟ ΧΑΜΕΝΟ ΝΟΜΙΣΜΑ (6 άτομα → Πανταλόνε, Μπριγκέλα, Ντοτόρε, Πολισινέλ, Ματαμόρ, Αρλεκίνος) Σκηνή 1 - Πανταλόνε, Μπριγκέλα Ο Μπριγκέλα καθαρίζει το σπίτι. Ο Πανταλόνε τον επιβλέπει. Ακούγεται μια φωνή ΚΛΕΦΤΗΣ ΚΛΕΦΤΗΣ και ο Πανταλόνε φεύγει γρήγορα. Καθώς βιάζεται, τού πέφτει ένα νόμισμα. Σκηνή 2 - Μπριγκέλα Ο Μπριγκέλα βρίσκει το νόμισμα και σκέφτεται τι να κάνει. Από την πολλή σκέψη αποκοιμιέται. Το νόμισμα του πέφτει. Σκηνή 3 - Μπριγκέλα, Ντοτόρε, Πολισινέλ Μπαίνει ο Ντοτόρε απορροφημένος από τους αρρώστους και τις συνταγές του. Περνάει πολλές φορές μπροστά από τον Μπριγκέλα χωρίς να τον βλέπει. Αρχίζει να εξετάζει τον Μπριγκέλα που κοιμάται. Μπαίνει ο Πολισινέλ αθόρυβα. Παρατηρεί τον Ντοτόρε και αρχίζει να τον μιμείται. Βλέπει το νόμισμα αλλά περιμένει να φύγει πρώτα ο Ντοτόρε. Σκηνή 4 - Πανταλόνε(φωνή), Ντοτόρε, Μπριγκέλα, Πολισινέλ Από τα παρασκήνια ο Πανταλόνε φωνάζει τον γιατρό του και ο Ντοτόρε φεύγει. Από τις φωνές ξυπνάει ο Μπριγκέλα και φεύγει. Μένει ο Πολισινέλ που πάει να πάρει το νόμισμα όταν...

8. Να κατασκευάζουν προσωπίο / μάσκα.	Κατασκευή/Σχεδιασμός, Βάψιμο/Χρωματισμός, Στόλισμα, Κοστούμι και αντικείμενα, πλάσιμο χαρακτήρα της μάσκας. Ατομική ή Ομαδική συγγραφή και παρουσίαση ιστορίας με βάση τους χαρακτήρες τους.	Φωτογραφίες προσωπίων από διάφορα μέρη της γης, και διαφορετικών εποχών (του ιταλικού καρναβαλιού, Ιαπωνικού Θεάτρου ΝΟ, Αφρικάνικες, Ινδιάνικων, Ινδονησιακών κλπ.)

31. Μπαλαντσόνε

33. Ο δικαστής

34. Ο γιατρός

32. Πανταλόνε

**Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ**

7. Εργαστήρι Υποκριτικής και Δημιουργίας Χαρακτήρα

Διάρκεια: 2 τετράωρα

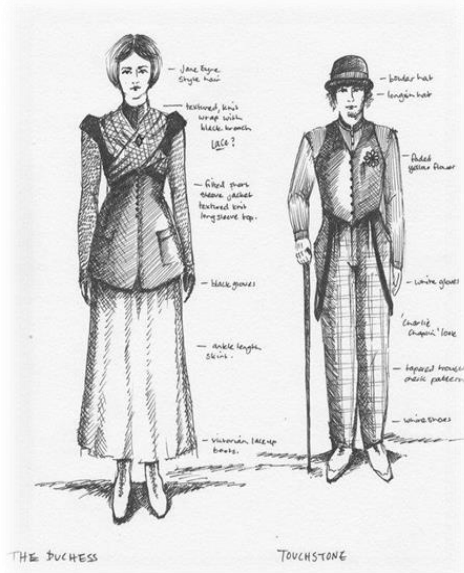
	Δείκτες Επιτυχίας Οι μαθητές/τριες να είναι σε θέση:	Δείκτες Επάρκειας Ο καθηγητής/ρια θα διδάξει:	Εφαρμογές Πρακτικές Δραστηριότητες
1	Να αναγνωρίζουν τα εκφραστικά μέσα που διαθέτει ο Ηθοποιός.	Τα εκφραστικά μέσα της τέχνης του Ηθοποιού Φωνή/Λόγος Σώμα/Κίνηση Διάκριση λεκτικής και μη λεκτικής έκφρασης και επικοινωνίας Βλέμμα «Γλώσσα του σώματος» Ήχος / φωνή Τρόποι καλλιέργειας των εκφραστικών μέσων. Χαλάρωση μέσα από διάφορες κινησιολογικές και φωνητικές ασκήσεις Συγκέντρωση μέσα από πρακτικές εφαρμογές Ο λόγος / φωνή ως μέσο δήλωσης διαφορετικών ψυχικών διαθέσεων και καταστάσεων. Ορθοφωνία – Βασικοί κανόνες Κινησιολογία – Εκφραστική κίνηση – Φαντασία Ασκήσεις εμπιστοσύνης	Επεξήγηση και βιωματική κατανόηση της αλληλεπίδρασης των σωματικών δράσεων με ψυχικές διαθέσεις και η αμφίδρομη σχέση τους. Επισήμανση των διαφορετικών ρόλων που υιοθετούμε μέσα στο κοινωνικό σύνολο (προσωπική έκφραση/κοινωνικός ρόλος/καθημερινές συνήθειες) Προτεινόμενες δραστηριότητες: Ασκήσεις χαλάρωσης: Οι μαθητές με κλειστά μάτια χαλαρώνουν το κεφάλι και αφήνουν το βάρος του να τους οδηγήσει προς τα κάτω σε οκτώ χρόνους. Στη συνέχεια σε οκτώ χρόνους ανεβαίνουν προς τα πάνω με τελευταίο το κεφάλι. Σε κατοπινό στάδιο εμπλέκουν την αναπνοή καθώς κατεβαίνουν γίνεται εκπνοή με «σ» Οι μαθητές κινούν ένα-ένα τα μέλη του σώματος με στόχο να τα χαλαρώσουν Σημεία έντασης και σημεία χαλάρωσης: καρποί, αγκώνες, ώμοι, κεφάλι, γόνατα, ο κορμός αιωρείται χαλαρά με τάση προς τα κάτω. Ασκήσεις συγκέντρωσης: Στεκόμαστε σε κύκλο, κάποιος κοιτάζει τον διπλανό του παραμένοντας σοβαρός για μερικά δευτερόλεπτα. Ο επόμενος συνεχίζει μέχρι να φτάσουμε ξανά στον πρώτο. Κάθε φορά που κάποιος γελά αρχίζουμε από την αρχή. Σε κύκλο μετρούμε μέχρι το 20. Κάθε φορά ακούγεται μόνο μια φωνή. Αν ακουστούν δύο φωνές ταυτόχρονα, ξεκινάμε από την αρχή. Στεκόμαστε σε κύκλο και χωρίς να δώσει κάποιος το σύνθημα πηδάμε όλοι μαζί στον αέρα και καταλήγουμε σε βαθύ κάθισμα. Παύση. Πάλι χωρίς να δώσει κάποιος το σύνθημα αλλά με κοινή απόφαση της ομάδας σηκωνόμαστε σε όρθια θέση

			• Ελεύθερο περπάτημα στο χώρο. Ο εμπυχωτής δίνει σύνθημα για απότομη στάση. Στη συνέχεια αλλάζει τις οδηγίες ώστε το σύνθημα «Στοπ» να σημαίνει κίνηση και το «πάμε» να σημαίνει ακινησία. Ασκήσεις παρατηρητικότητας: • Ελεύθερο περπάτημα στον χώρο. Δίνουμε εντολή για στάση και ζητάμε από τους μαθητές να κλείσουν τα μάτια. Κάνουμε ατομικά ερωτήσεις σχετικά με το χώρο και την ενδυμασία των συμμαθητών τους ελέγχοντας την παρατηρητικότητά τους.
2	Να κατανοούν τη σημασία της φωνής ως ένα από τα βασικά εκφραστικά μέσα της τέχνης του Ηθοποιού	1. Η φωνή του Ηθοποιού • Ασκήσεις αναπνοής (διαφραγματική) 2. Κανόνες Ορθοφωνίας • Άρρινη προφορά (μαλακό μπ, ντ, γκ, ΓΓ) • Σύνθετες λέξεις • Ρήματα με συλλαβική αύξηση ε- • Με το στερητικό α- • Ένρινη προφορά • Το τελικό –ν μονοσύλλαβης λέξης σε συνδυασμό με: ✓ μπ, ντ, γκ ✓ π, τ, κ, ψ (πσ), ξ (κσ) • Γχ σε (ν)χ • Το σ πριν από μ, ν, γ, β, δ, λ, ρ • καταλήξεις σε –ια Συνειδητοποίηση των διαφορών της κοινής με την κυπριακή διάλεκτο και ασκήσεις ορθής εκφοράς σε σχέση με την κοινή π.χ. π(γ)ιάνο, και όχι π(κ)ιάνο, ακορντεόν και όχι ακκορτεόν. Άλλα προβλήματα εκφοράς, όπως γυαλιά και όχι γυαγιά.	<u>Βασικές Ασκήσεις Ορθοφωνίας:</u> • Ασκήσεις για έλεγχο της αναπνοής • Ασκήσεις για σωστή άρθρωση (στήριξη κεφαλιού, άνοιγμα ώμων, διαφραγματική αναπνοή • Πρακτικές ασκήσεις: Π.χ: Ασκήσεις για τα χείλη: Ο έλεγχος της κίνησης στα χείλη είναι απαραίτητος για την παραγωγή των φθόγγων: π, μπ, μ - Να δημιουργήσει σχέδια με τα χείλη πάνω σε ζάχαρη άχνη - Να μετακινήσει κάτι από το τραπέζι με τα χείλη του (για παράδειγμα ένα μεγάλο / μικρό αντικείμενο) - Να φυσήσει βαμβάκι στην επιφάνεια του τραπεζιού - Να σβήσει ένα μικρό κεράκι εκφέροντας τον φθόγγο -π- - Να σβήσει ένα κερί φυσώντας μέσα από ένα καλαμάκι - Να κινήσει ένα λεπτό χαρτί φυσώντας μέσα από ένα καλαμάκι - Να κινήσει ένα μπαλάκι του πινγκπονγκ φυσώντας μέσα από ένα καλαμάκι - Να κρατήσει ένα μολύβι ανάμεσα στο πάνω χείλος και τη μύτη του

3	Να εκφράζονται κινησιολογικά	1. Ασκήσεις ελέγχου των μελών του σώματος 2. Σύνδεση σωματικής κίνησης και ψυχικής διάθεσης 3. Σύνδεση κίνησης με το φύλλο ρόλου.	<u>Προτεινόμενες δραστηριότητες:</u> • Εξερεύνηση των κινητικών δυνατοτήτων του κάθε μέλους του σώματος ξεχωριστά. Στη συνέχεια μια κίνηση που κάνω για παράδειγμα με το χέρι προσπαθώ να την κάνω με άλλα μέλη του σώματος π.χ. κεφάλι, πόδι, δάκτυλα, μάτια κ.λπ • Ασκήσεις δικαιολόγησης π.χ. περπατώ μόνο σε ευθείες και βρίσκω κάποια εσωτερική δικαιολόγηση για αυτό • Ζητάμε από τους μαθητές να πάρουν μια στάση στο χώρο π.χ. να καθίσουν στο πάτωμα, να λυγίσουν τα πόδια και να τα αγκαλιάσουν σφικτά αφήνοντας το κεφάλι τους να γείρει μπροστά και να ακουμπήσει στα γόνατά τους. Μετά από λίγο κάνουμε κάποιες ερωτήσεις στους μαθητές σχετικά με τα συναισθήματα που μπορεί να έχουν σε αυτή τη θέση και τους ζητάμε να δημιουργήσουν μια φανταστική συνθήκη σχετικά με το πού μπορεί να βρίσκονται και τι μπορεί να συνέβη δέκα λεπτά πριν. (Η ιστορία του άντρα στο καφενείο- Γκροτόφσκι) • Εισπνοές με έκταση των χεριών και εκπνοές με συρρίκνωση του σώματος (ExpandingandContracting). Αρχικά εξοικειωνόμαστε με το μηχανισμό της άσκησης. Στη συνέχεια μπορούμε να ζητήσουμε από τους μαθητές να μεγεθύνουν τη χειρονομία τους. Ακολούθως τους ζητάμε να επικεντρωθούν σε δύο φάσεις της χειρονομίας α) τη στιγμή πριν από την έναρξη της συρρίκνωσης όπου η έκταση έχει φτάσει στο ακραίο σημείο της β) τη στιγμή του τέλους της χειρονομίας που είναι το ακραίο σημείο συρρίκνωσης. • Σπρώχνω-Έλκω (PushandPull) Αρχικά διδάσκω τη μηχανική της κίνησης και στη συνέχεια ζητώ από τους μαθητές να παρατηρήσουν πώς αυτό που κάνουν επηρεάζει τη διάθεση τους. Μπορώ να τους δώσω μια λέξη/φράση την οποία ενσωματώνουν στην κίνηση. Όταν επαναλάβουν την κίνηση κάποιες φορές λέγοντας τη λέξη/φράση τους ζητώ να σταματήσουν να κάνουν την κίνηση αλλά να κρατήσουν τη σωματική μνήμη της λέγοντας τη φράση/λέξη. • Ψυχολογική Χειρονομία (PsychologicalGesture)- Μιχαήλ Τσέχωφ: Η Ψυχολογική Χειρονομία (Ψ.Χ.) είναι ένα μέσο για τον ηθοποιό να εκφράσει τον χαρακτήρα μέσα από μια χειρονομία που σωματοποιεί την κυρίαρχη κατάσταση του. Ο στόχος είναι η πληρέστερη βιωματική κατανόηση του χαρακτήρα από τον ηθοποιό. Είναι κατά κανόνα εργαλείο για την προσέγγιση του ρόλου και όχι στοιχείο παράστασης. Ο ίδιος ο Μιχαήλ Τσέχωφ την τοποθετεί στη Δεύτερη Φάση των δοκιμών αφού οι ηθοποιοί έχουν γνωρίσει καλά το κείμενο.
4	Να πλάθουν θεατρικό χαρακτήρα με βάση τον αυτοσχεδιασμό.	1. Θέματα αυτοσχεδιασμού • Διαφορετικά κέντρα κίνησης (κεφάλι, πιγούνι, γόνατα κλπ) • Διαφορετικά επίπεδα έντασης στο σώμα • Στάση σώματος	<u>Προτεινόμενες Δραστηριότητες:</u> Ελεύθερη κίνηση στο χώρο. Ο εμπυχωτής υποδεικνύει ένα διαφορετικό μέλος του σώματος που οδηγεί την κίνηση π.χ. κεφάλι, πιγούνι, γόνατα, λεκάνη, μύτη κ.λπ. Καθώς οι μαθητές κινούνται ζητάμε να φανταστούν τι είδους χαρακτήρα είναι αυτός ανάλογα με το σημείο που οδηγεί την κίνηση, φύλο, ηλικία, ιδιότητα κ.α.

		2. Δημιουργία φύλλου ρόλου μετά από τη βιωματική διαδικασία	Επίπεδα Έντασης: Περιπάτημα στο χώρο με διαφορετικά επίπεδα έντασης στο σώμα. Τα στάδια έντασης είναι επτά (κάποιοι τα χωρίζουν σε οκτώ) (1.εντελώς χαλαρό, 2. άνετο, 3. ουδέτερο, 4. με σκοπό, 5.έντονο, 6.με την αίσθηση κάποιου κινδύνου, 7. με υπαρκτό κίνδυνο/ κατατονικό). Μπορούμε να δώσουμε πιο συγκεκριμένες οδηγίες στους μαθητές π.χ. στο εντελώς χαλαρό σαν να μόλις ξυπνήσατε, στο άνετο σαν να πάτε βόλτα χωρίς έγνοιες, με σκοπό σαν να θέλετε να πάτε σε ένα ραντεβού/μάθημα, στο έντονο σαν να θέλετε να προλάβετε το λεωφορείο, αίσθηση κινδύνου κάποιος σας κατασκοπεύει κ.λπ. Οι μαθητές όταν βιώσουν τα διαφορετικά επίπεδα μπορούν να αυτοσχεδιάσουν σε ζευγάρια ή/και ομάδες κρατώντας ο καθένας ένα συγκεκριμένο επίπεδο ως βασικό του χαρακτηριστικό π.χ. ένα αεροπορικό ταξίδι, ένα μάθημα οδήγησης όπου ο δάσκαλος είναι στο Επίπεδο 5 και ο μαθητής στο Επίπεδο 1. Παραδείγματα για αυτοσχεδιασμό: Ακούγεται δυνατός ήχος εκρήξεων και πυροβολισμών αλλά μέσα στο δωμάτιο η ζωή συνεχίζεται κανονικά
5	Να δημιουργούν «φύλλο ρόλου» αντλώντας πληροφορίες από ένα κείμενο ή εικόνα	Φύλλο Ρόλου: Στοιχεία που περιλαμβάνει, η χρησιμότητά του για τον Ηθοποιό: Όνομα Ηλικία Φύλο Καταγωγή Οικονομική/κοινωνική κατάσταση Ιδέες / πεποιθήσεις Σημαντικά γεγονότα του βίου του	Προτεινόμενες δραστηριότητες: Ανάγνωση ενός κειμένου ή σύντομης σκηνής ή μονολόγου και εντοπισμός των στοιχείων που συνθέτουν το χαρακτήρα, τον ρόλο. Παρατήρηση εικόνας και εξαγωγή συμπερασμάτων σε σχέση με τη βιογραφία του χαρακτήρα. Εδώ μπορούν να χρησιμοποιηθούν φωτογραφίες που εικονίζουν ηθοποιούς που έχουν ερμηνεύσει στο Θέατρο αντίστοιχα θεατρικά έργα. (χρήση προγραμμάτων από διάφορες Θεατρικές Παραστάσεις). Θεατρικές Ασκήσεις που οι μαθητές μπορούν να δημιουργήσουν δισδιάστατους και τρισδιάστατους ρόλους: Τεχνική της «καυτής καρέκλας» Προσωπικές στιγμές του χαρακτήρα που δεν παρουσιάζονται στο έργο αλλά γίνεται κάποια αναφορά σε αυτές Ασκήσεις για κατανόηση της εποχής, κοστουμιού, συμπεριφοράς.
6	Να εξοικειωθούν με ασκήσεις Ύφους.	Τεχνική Ανάγνωση (ανάγνωση κατά την οποία ο μαθητής προφέρει σωστά όλα τα συμπλέγματα γραμμάτων / λέξεων και χωρίς χρωματισμό της φωνής) Ανάγνωση Κατανόησης Ανάγνωση ανάλογη του Ύφους του ρόλου του έργου.	Προτεινόμενες Ασκήσεις Ύφους: Ανάγνωση σύντομων κειμένων γραμμένα σε διαφορετικό ύφος π.χ. δημοτικό ποίημα, πεζό, ρεπορτάζ, τηλεγράφημα, επιστολή, λίστα πραγμάτων, άρθρο, αργκώκ.λπ Τεχνική ανάγνωση, ανάγνωση κατανόησης και τελικά ανάγνωση ανάλογη του ύφους του κειμένου Ανάγνωση θεατρικού κειμένου με αμεσότητα υιοθετώντας το ανάλογο ύφος κάθε φορά Ανάγνωση σύντομου κειμένου υιοθετώντας το ύφος που εισηγείται ο εμπυχωτής

			νοηματοδοτώντας το εντελώς διαφορετικά και ξεχωριστά από τις σημασίες των λέξεών του • Διαβάζεις ένα τηλεφωνικό κατάλογο ωσάν να διαβάζεις τις ειδήσεις των 8. • Διαβάζεις ένα άρθρο για το ποδόσφαιρο ωσάν να αναγγέλλεις μια τραγική είδηση. • Διαβάζεις μια αγγελία σαν να λες μυστικό. • Διαβάζεις μια σχολική ανακοίνωση σαν να λες ανέκδοτο κλπ
7	Να εκφράζονται χρησιμοποιώντας την κίνηση και το λόγο	Εφαρμογή των γνώσεων που αποκτήθηκαν.	Προτεινόμενες Δραστηριότητες: • Απόδοση σύντομου θεατρικού κειμένου (μονόλογος, διαλογική σκηνή) • Κείμενο (πεζό ή έμμετρο) • Το μαγικό Εάν και η Φαντασία: Ο ηθοποιός εξασκείται στο να συμπεριφέρεται «σαν να» είναι ο χαρακτήρας που υποδύεται, π.χ σαν να είναι ο Οιδίποδας τη στιγμή της ανακάλυψης του τρομερού μυστικού. Θα βρει δηλαδή τι θα έκανε εάν ήταν πραγματικά ο χαρακτήρας και εάν ήταν οι συνθήκες αληθινές. Προφανώς δεν χρειάζεται να είναι ο χαρακτήρας για να τον υποδυθεί. Αρκεί να τον ζει μέσα από το «μαγικό εάν». Ανακαλύπτει την εσωτερική αλήθεια του χαρακτήρα, βρίσκει εκείνα τα στοιχεία που τον βοηθούν να ζήσει τη «φανταστική ζωή» του πριν και από το ξεκίνημα του έργου. Βρίσκει την προϊστορία, τα κρυφά κίνητρα, τη ζωή ανάμεσα στις ατάκες, ό,τι δεν λέγεται. Κινητοποιεί αισθήματα, ανακαλύπτει την εσωτερική ζωή του χαρακτήρα, προσπαθεί να αποφύγει νατουραλιστικές μανιέρες ή στιλιζάρισμα και να ανακαλύψει την αλήθεια του χαρακτήρα δοκιμάζοντας να παίξει το υποσυνείδητο, όπως αυτό εμφανίζεται π.χ. στα όνειρα, όπου έχουμε αποσύνδεση χώρου ή χρόνου κ.ά. Μπορεί να ασκηθεί παίζοντας, ατομικά ή ομαδικά, ένα όνειρο του χαρακτήρα.

**Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ**

8. Γνωρίσματα Δραματικού Λόγου

Διάρκεια: 1 τετράωρο

	Δείκτες Επιτυχίας Οι μαθητές/τριες να είναι σε θέση:	Δείκτες Επάρκειας Ο καθηγητής/ρια θα διδάξει:	Εφαρμογές Πρακτικές Δραστηριότητες
1	Να διαχωρίζουν τα γνωρίσματα του δραματικού λόγου.	Γνωρίσματα Δραματικού Λόγου: • Εξωτερικά (της μορφής) • Εσωτερικά (της δομής)	Να διακρίνουν τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα που διαφοροποιούν ένα θεατρικό κείμενο από ένα άλλο είδους κείμενου (μυθιστόρημα, διήγημα)
2	Να εντοπίζουν τα εξωτερικά γνωρίσματα του δραματικού λόγου.	Εξωτερικά Γνωρίσματα: • Τίτλος / Συγγραφέας • Τα πρόσωπα του Έργου • Πράξεις και Σκηνές • Διάλογος / Μονόλογος • Σκηνικές Οδηγίες	Προτεινόμενες Δραστηριότητες: • Παρουσίαση θεατρικών έργων σε έντυπη μορφή, ώστε να καταφανούν τα εξωτερικά γνωρίσματα του δραματικού λόγου.
3	Να εντοπίζουν τα εσωτερικά γνωρίσματα του δραματικού λόγου.	Εσωτερικά Γνωρίσματα: • Οι χαρακτήρες – Διάνοια ηρώων. • Ιστορία – Μύθος του έργου • Πλοκή (δομική πορεία: αρχή, μέση, τέλος) • Συγκρούσεις / Δραματικές Εντάσεις και κλιμάκωσή τους • Ιδεολογικό Φορτίο του Έργου • Εικόνες / Παραστασιμότητα • Δοσμένες Συνθήκες	Προτεινόμενες Δραστηριότητες: • Χρήση αποσπασμάτων θεατρικών έργων τα οποία να περιέχουν τα εσωτερικά γνωρίσματα του δραματικού λόγου. • Αυτοσχεδιασμοί των μελών της ομάδας δηλωτικοί των εσωτερικών γνωρισμάτων του δραματικού λόγου.

**Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ**

9. Μουσική και Ηχητική Επένδυση μιας Θεατρικής Παράστασης

Διάρκεια: 1 τετράωρο

	Δείκτες Επιτυχίας Οι μαθητές/τριες να είναι σε θέση:	Δείκτες Επάρκειας Ο καθηγητής/ρια θα διδάξει:	Εφαρμογές Πρακτικές Δραστηριότητες
1.	Να κατανοούν τους όρους Μουσική και Ηχητική Επένδυση	1. Η σημασία της μουσικής μελωδίας για μια Θεατρική Παράσταση 2. Με τον όρο Ηχητική Επένδυση εννοούμε τους ήχους που υπάρχουν στον περιβάλλοντα φυσικό χώρο του έργου και είναι απαραίτητοι για τη ροή μιας Θεατρικής Παράστασης. Τέτοιοι ήχοι μπορεί να είναι φυσικοί ήχοι ή παραγόμενοι από τη χρήση αντικειμένων, μουσικών οργάνων ή μέσω του ηλεκτρονικού υπολογιστή.	
2.	Να αναγνωρίζουν τη σημασία της μουσικής επένδυσης και ηχητικής επένδυσης για την παράσταση ενός Θεατρικού κείμενου.	1. Μουσικός - Υπεύθυνος για τη μουσική επένδυση της παράστασης, το ακουστικό «χρώμα» και την ηχητική επένδυση. • Η μουσική υπογραμμίζει το δραματικό «περιεχόμενο» της κάθε σκηνής. • Ο μουσικός συνθέτει ή επιλέγει τη μουσική που θα χρησιμοποιηθεί στην παράσταση, ανάλογα με την ατμόσφαιρα / το ψυχολογικό κλίμα / ψυχολογική διάθεση που θέλει να δώσει ο σκηνοθέτης και την εποχή. • Μερικές φορές ο μουσικός επιμελείται και τους λοιπούς ήχους της παράστασης 2. Επιμελητής ήχων: δημιουργεί/επιλέγει τους ήχους που απαιτεί το έργο και η σκηνοθεσία. 3. Ηχολήπτης είναι ο τεχνικός όπου αναλαμβάνει την τοποθέτηση των ήχων ή της μουσικής κατά τη διάρκεια	• Προβολή αποσπασμάτων (θεατρικών ή μη) όπου η μουσική επένδυση έχει εξέχουσα θέση. • Παρουσίαση ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών διαφημιστικών μηνυμάτων στα οποία η μουσική ή οι ήχοι έχουν βαρύνουσα σημασία. • Ακρόαση Θεάτρου από το ραδιόφωνο. ➤ Ραδιοφωνική μεταφορά του μυθιστορήματος «ΤΟ ΤΡΙΤΟ ΣΤΕΦΑΝΙ» του ΚΩΣΤΑ ΤΑΧΤΣΗ που μεταδόθηκε σε 78 συνέχειες από το Τρίτο Πρόγραμμα της ΕΡΤ το 1979. Η διασκευή και η σκηνοθεσία ήταν του ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΥΡΙΑΝΟΥ, τον ρόλο της Νίνας ερμήνευσε η ΡΕΝΑ ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ και της Εκάβης η ΣΜΑΡΩΣΤΕΦΑΝΙΔΟΥ. Πατήστε Εδώ

		της Θεατρικής Παράστασης. Μερικές φορές ο ηχολήπτης, αν έχει την κατάρτιση, δημιουργεί/επιλέγει τους ήχους της θεατρικής παράστασης.	
3.	Να ενεργοποιούν τις αισθήσεις τους και κυρίως αυτή της ακοής.	Η μουσική και τα ηχητικά εφέ έχουν τις πλείστες φορές ακούσια επίδραση στις αισθητηριακές αντιδράσεις των ηθοποιών και των θεατών.	<u>Προτεινόμενες Δραστηριότητες:</u> • Οι μαθητές ακούνε μουσική ή ήχους και δίνουν τη δική τους ερμηνεία για το πώς αυτά επηρεάζουν τις αισθητηριακές αντιδράσεις ηθοποιών και θεατών. • Οι μαθητές σε ομάδες παρουσιάζουν μια ραδιοφωνική ιστορία φτιαγμένη μόνο με μουσική και ήχους (χωρίς λόγια).
4.	Να συνεργάζονται ως ομάδα, να λαμβάνουν αποφάσεις ως προς τις μουσικές επιλογές σε δοσμένα θεατρικά κείμενα.	Οι μαθητές καλούνται: • Να εντοπίζουν μουσικά ή ηχητικά στοιχεία που προτείνει ο ίδιος ο συγγραφέας ενός έργου • Να επιλέγουν οι ίδιοι μουσικά ή ηχητικά θέματα με στόχο να αναδεικνύουν το ιδεολογικό φορτίο του έργου.	<u>Προτεινόμενες Δραστηριότητες:</u> • Επιλογή σκηνών από θεατρικά έργα για να εργαστούν οι μαθητές. (π.χ. «Στο Πανηγύρι» ΖανΚοκτώ) • Να δουν οπτικογραφημένα αποσπάσματα θεατρικών παραστάσεων για να αξιολογήσουν οι μαθητές το ρόλο της μουσικής ή τής ηχητικής επένδυσης στις συγκεκριμένες θεατρικές παραγωγές. 1. <u>Μια φρικτή μέρα</u> Μια φορά ήταν ένας κύριος κοιμότανε ήρεμα και ωραία (ροχαλητό). Στις έξι όμως ακούει το ξυπνητήρι, θυμώνει (μουρμουρητό) και το κλείνει. Ξέχασε ότι είχε άδεια από τη δουλειά και μπορούσε να κοιμηθεί όσο ήθελε. Πλάγιασε να ξανακοιμηθεί (ροχαλητό) αφού πρώτα άνοιξε το παράθυρο για να μπει λίγος φρέσκος αέρας (αεράκι και μετά από λίγο ξεκινά το κομπρεσέρ, τον ακούμε να στριφογυρίζει και να παραπονιέται) - Γιατί οι εργάτες να ξεκινούν τόσο πρωί;;; Αναγκάστηκε λοιπόν να σηκωθεί (βήξιμο και τέντωμα) να ντυθεί και φεύγει από το σπίτι (βήματα και τρίξιμο πόρτας) . - Αχ, πρέπει να την λαδώσω! Περπατάει αργά και ήρεμα, (αργά βήματα) περνάει έξω από τον Άγιο Νικόλαο (καμπάνα) μέχρι τη στάση. Αποφάσισε να πάρει το λεωφορείο για να πάει στο πάρκο. (λεωφορείο που κάνει στάση, και φασαρία από την κίνηση – κόννες, φωνές, ασθενοφόρο κλπ) - Μα τι χαμός σήμερα; Κατεβαίνει από το λεωφορείο (ξανά ήχος στάσης) και φθάνει στη λαϊκή. (Φωνές, πωλητές, φασαρία). Αγόρασε τα διάφορα ζαρζαβατικά του αλλά ξαφνικά... (παιδιά να γελούν, ένα τρέχει στο δρόμο, ακούγεται απότομο φρενάρισμα αυτοκινήτου, κλάμα) - Οοοοοοχι!!! (κραυγή) 2. <u>Μια Χειμωνιάτικη Νύχτα</u> Ήταν μια νύχτα καταιγίδας. Ο άνεμος σφύριζε καθώς περνούσε μέσα από την καμινάδα του μικρού σπιτιού στη φάρμα, και η βροχή κτυπούσε τα παράθυρα. Μέσα στο σπίτι, η οικογένεια καθόταν μπροστά στο τζάκι. Τα ζώα του σπιτιού (γάτα +σκύλος) έπαιζαν με τη στάχτη, η Μητέρα

			κρατούσε το μικρό Γιωργάκη (μωρό) στην αγκαλιά της, και πάνω από τον ήχο του ανέμου και της βροχής ακουγότανε το παλιό ρολόι του παππού. Έξω στον αχυρώνα τα μεγάλα ζώα (άλογο + αγελάδα) ήταν ανήσυχα καθώς ο άνεμος δυνάμωνε, και δυνάμωνε, και δυνάμωνε. Ξαφνικά (δυνατός θόρυβος), ο άντρας με το Ρεξ(σκύλος), άφησε το μωρό και τη γάτα στο τζάκι, και πήγε βιαστικά στον αχυρώνα για να δει τι ήταν αυτός ο δυνατός θόρυβος. Ευτυχώς (ανακούφιση) ο άνεμος απλώς είχε ανοίξει την μεγάλη πόρτα του αχυρώνα αλλά τα ζώα (άλογο + αγελάδα) ήταν εντάξει. Ο άντρας και ο Ρεξ επέστρεψαν στη ζεστή φωτιά, όπου όλοι (μωρό και γάτα) είχαν κοιμηθεί. Ο ήχος της βροχής και του ανέμου άρχισε να ξεθυμαίνει, κι έτσι μέσα στην ησυχία ακουγόταν μόνο το ρολόι του παππού.
5.	Να δημιουργούν σχέδιο ηχητικής επένδυσης μιας θεατρικής παράστασης (sounddesign) και φύλλο σημειώσεων (cuesheet)	Σχεδιασμός ηχητικής επένδυσης μια θεατρικής παράστασης (sounddesign) • Μελέτη του θεατρικού κειμένου • Συζήτηση με τον Σκηνοθέτη της παράστασης • Εντοπισμός σημείων που χρήζουν ανάγκης για ηχητική επένδυση • Δημιουργία/επιλογή ήχων • Προσαρμογή – τοποθέτηση των ήχων στο θεατρικό κείμενο. • Παρουσίαση Φύλλο Σημειώσεων (cue sheet) • Καταγράφονται οι εντάσεις και η διάρκεια των ήχων αλλά και το πως αυτοί θα ενταχθούν στη ροή της παράστασης (fadein/out, απότομα, δυνατά/ μουσικό χαλί)	Μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι 2 πιο πάνω ιστορίες (<i>Μια φρικτή μέρα, Το ρολόι του παππού</i>)

Οριζόντιος Προγραμματισμός Β' Λυκείου – Β' Τετράμηνο

βδο- μάδα	1-3	4	5	6	7	8	9	10-11	12	13	14
Θέμα	1. Αναγεννησιακό Θέατρο (Ουίλιαμ Σαίξπηρ)	2. Βασικές Αρχές Σκηνογραφίας – Θεωρία και Πράξη	3. Ιστορία του Ενδύματος – Βασικές Αρχές	4. Κρητικό και Επτανησιακό Θέατρο	5. Θεατρικό εργαστήρι βασισμένο στους στόχους της σχολικής	6. Εργαστήρι Δημιουργικής Γραφής	7. Εργαστήρι Δραματοποίησης	8. Πρακτικές Εργασίες Ομάδων - Παρουσιάσεις	9. Θέατρο της Αναγέννησης (Ισπανικό)	10. Γαλλικός Κλασικισμός (Μολιέρος)	11. Θέατρο Διαφωτισμού (Γκολντόν & ...)
Αυρα	3	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1
	A. Η εποχή, τα θέατρα, τα είδη, οι συγγραφείς, Ουίλιαμ Σαίξπηρ B. Ρωμαίος και Ιουλιέτα & Όνειρο καλοκαιρινής νύχτας-ανάγνωση επιλεγμένων αποσπασμάτων Γ. Αυτοσχεδιασμοί εμπνευσμένοι από το σαιξπηρικό θέατρο Δ. Προβολή θεατρικών παραστάσεων των έργων αυτών	A. Εισαγωγή και βασικές έννοιες Το σκηνικό σε σχέση με: εποχή, χώρους και θέμα του έργου Ο ρόλος του σκηνογράφου Συνεργασία σκηνογράφου σκηνοθέτη Σημαντικοί σκηνογράφοι και έργα τους B. Δημιουργία σκηνικού (σκίτσο/μακέτα)	A. Εισαγωγή και βασικές έννοιες Ιστορία της μόδας Το κοστούμι σε σχέση με: εποχή, κοινωνική τάξη, ιδιότητα και στοιχεία χαρακτήρα προσώπου Ο ρόλος του ενδυματολόγου Συνεργασία ενδυματολόγου σκηνοθέτη Σημαντικοί σκηνογράφοι και έργα τους B. Δημιουργία κοστούμιού/αξεσουάρ (σκίτσο, κολλάζ, πειραματισμός με υφάσματα)	A. Κρητικό και Επτανησιακό Θέατρο (επιδράσεις, χαρακτηριστικά, συγγραφείς, έργα) B. Ερωφίλη (περίληψη και απόσπασμα-τα, σύγκριση: Σαίξπηρ Ρωμαίος και Ιουλιέτα)	A. Θεματικές Ενότητες Θεατρικό Εργαστήρι με αφορμή ένα από τα πιο κάτω: 1. Τους εκάστοτε στόχους της σχολικής χρονιάς (ΥΠΠ) 2. Κοινωνικά θέματα (ρατσισμός, εκφοβισμός, διαδικτυακός εκφοβισμός) 3. Θέματα Επικαιρότητας B. Διαγνωστική Γραπτή Εξέταση	A. Ασκήσεις αισθητηριακής μνήμης και παρατηρητικότητας. Επιλογή θεμάτων ή χαρακτήρων βάσει ενός συνδυασμού των στοιχείων: φαντασία Μνήμη Εμπειρία Βίωμα Διαφορετικές τεχνικές αφήγησης (γραμμική, αναδρομική, πρόδρομη, εγκιβωτισμένη) B. Συγγραφή σκηνών με τη χρήση διαλόγου	A. Ανάγνωση πεζογραφικού κειμένου και εντοπισμός θεατρικών στοιχείων (διάλογος, θεατρικοί χαρακτήρες, δραματικός χώρος, δράση). B. Αυτοσχεδιασμός με έμφαση στα θεατρικά στοιχεία (λεκτικά-κινησιολογικά) Γ. Απόδοση του κειμένου θεατρικά.	A. Παρουσίαση πρακτικών εργασιών (διάρκειας 20-30 λεπτών) όπως: 1.Κείμενα/Σκηνές, 2.Πορεία/Αποτέλεσμα Δραματοποίησης 3.Αυτοσχεδιασμός βασισμένος στο Εργαστήρι Δημιουργικής Γραφής. 4.Θέατρο Επινόησης (Devised Theatre) Πορεία Εργασίας: Ανάθεση Ρόλων -Συντελεστές Ανάγνωση Ιδεοθύελλα/ Οργάνωση παρουσίασης του έργου. Η παρουσίαση θα τηρεί συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα. Πρόβες Συγγραφή Ατομικού Σημειώματος. Τελική Παράσταση (με ή χωρίς κοινό) B. Αναστοχασμός Οι μαθητές μετά το πέρας της παράστασης θα παραδώσουν 2^ο ατομικό σημείωμα αναστοχασμού για τη δουλειά τους	A. Ισπανικό Θέατρο Λότε δε Βεγκα Οι τρελοί της Βαλένθια	A. Η εποχή του Μολιέρου Χαρακτηριστικά του έργου του. B. Προβολή Ταινίας (Moliere) Γ. Κείμενο: ΟΜισάνθρωπος (σύνδεση με Ισπανικό)	Η εποχή του Διαφωτισμού και οι χώρες της Ευρώπης Γκολντόν Μαριβώ Παραδείγματα έργων και δοκιμές (π.χ. Λοκαντιέρα, Φιλονικία)
											15
											12. Επανάληψη εξεταστέας ύλης
											1

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Lecoq, J., *The Moving Body (Le Corps poétique)*, Methuen/drama, London, 2009.
- Rush, Rehm, *Greek Tragic Theatre*, Routledge, 1991.
- Aston, Elaine and Savona, George, *Theatre as a Sign System. A semiotics of text and performance*, London και New York: Routledge, 1991.
- Baldry, H.C., *Το τραγικό θέατρο στην Αρχαία Ελλάδα*, εκδ. Καρδαμίτσας, Αθήνα, 1992.
- Blume, Horst-Dieter, *Εισαγωγή στο Αρχαίο Θέατρο*, ΜΙΕΤ, Αθήνα, 1986.
- Boal, Augusto, *Θεατρικά παιχνίδια για ηθοποιούς και για μη ηθοποιούς*, μτφ. Μαρία Παπαδήμα, εκδ. Σοφία, Θεσσαλονίκη, 2013.
- Abigador, SusanaNoemi, *Όταν το σώμα μιλάει: Μεθοδολογία και ασκήσεις για τη σωματική έκφραση*, εκδ. Γιαλός, Αθήνα, 2011.
- Brockett, G. Oscar, *History of the Theatre*. Massachusetts: Simon & Schuster Company (7th edition), 1995.
- Brooke, Iris, *Costume in Greek Classic Drama*, Greenwood Press, London, 1973.
- Desrochers, R., *Playing Director: A Handbook for beginners*. Heinemann Drama, 1995.
- Dover, K., *Η κωμωδία του Αριστοφάνη*, μτφρ.: Φ. Κακριδής, εκδ. Μ.Ι.Ε.Τ, Αθήνα, 1978.
- Elam, K., *The Semiotics of Theatre and Drama*, 2nd Edition, London – New York: Routledge, 2007.
- Fortier, M., *Theory/Theatre: An Introduction*, London: Routledge, 2002.
- Hodge, A., *Twentieth Century Actor Training*, Routledge, London and New York, 2008.
- Ingram-Winnington, R.P., *ΣΟΦΟΚΛΗΣ-Ερμηνευτική Προσέγγιση*, μφρ. Νικόλαος Κ. Πετρόπουλος/Χρίστος Π. Φαράκλας, εκδ. Καρδαμίτσα, Αθήνα, 1999.
- Kermode, Frank, *Όλος ο κόσμος μια σκηνή - Η εποχή του Σαίξπηρ*, μφρ. Λήδα Φιλιππούλου, εκδ. Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα, 2011.
- Leach, R., *Theatre Studies: The Basics*, London: Routledge, 2008.
- Lesky, Albin, *Η τραγική ποίηση των αρχαίων Ελλήνων (Τόμος Α')*, μφρ. Νίκος Χουρμουζιάδης, εκδ. Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα, 1993.
- Lesky, Albin, *Η τραγική ποίηση των αρχαίων Ελλήνων (Τόμος Β')*, μφρ. Νίκος Χουρμουζιάδης, εκδ. Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα, 1993.
- Muller, Werner, *Παντομίμα*, μφρ. Γιώργος Κώνστας, εκδ. Κάλβος.
- Muller, Werner, *ΘέατροτουΣώματος&CommediaDell'Arte*, μφρ. Δ. Μαυρομούστακου, University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 1996.

- Pavis, Patrice, *Λεξικό του Θεάτρου*, μτφ. Αγνή Στρουμπούλη, Gutenberg, Αθήνα, 2006.
- Rozik, Eli, *The Roots of Theatre: Rethinking Ritual and Other Theories of Origin*, Iowa City: University of Iowa Press, 2002.
- Spolin, V., *Improvisation for the Theatre*, Evanston, North Western University Press, 1963.
- Taplin, Oliver, *The Stagecraft of Aeschylus*, Oxford University Press, Oxford, 1977.
- Vernant Jean-Pierre and Vidal-Naquet, Pierre, *Μύθος και Τραγωδία στην Αρχαία Ελλάδα*, εκδ. Δαίδαλος-Ι. Ζαχαρόπουλος, Αθήνα, 1988.
- Walton, Michael, *Living Greek Theatre*, Greenwood Press, 1980.
- Wiles, David, *Tragedy in Athens*, Cambridge University Press, London, 1997.
- Zimmermann, Bernhard, *Η αρχαία ελληνική κωμωδία (Αριστοφάνης - Μένανδρος)*, μτφρ.: Η. Τσιριγκάκης, εκδ. Παπαδήμας, Αθήνα, 2002.
- Ανδριανού Ε., Ξιφάρά Π., *Εισαγωγή στο Αρχαίο Θέατρο*, ΕΑΠ, (Πάτρα, 2001).
- Ταμπάκη, Ά., Σπυριδοπούλου, Μ., & Αλτουβά, Αλεξία, *Ιστορία και Δραματολογία του Ευρωπαϊκού θεάτρου. Από την Αναγέννηση στον 18ο αιώνα*, Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα, Αθήνα 2015. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/2928>
- Αντωνέλλος, Σπύρος, *Θεατρικές Προσεγγίσεις – Βοήθημα για τον Καθηγητή*, Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων, Λευκωσία, 2002.
- Αριστοτέλης, *Περί Ποιητικής*, μφρ. Ι. Συκουτρής, εκδ. ΕΣΤΙΑ, Αθήνα 1991
- *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας, Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίου*, Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού Ελλάδας, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ», (σφ. 67-101).
- Κακούρη, Κατερίνα, *Προϊστορία του Θεάτρου*, Εκδοτική Ελλάδος Α.Ε., Αθήνα, 1974.
- Κορδάτος Γ., *Η αρχαία Τραγωδία και Κωμωδία*, εκδ. Μπουκουμάνη, Αθήνα, 1974.
- Κουν, Κάρολος, *Για το θέατρο, Κείμενα και συνεντεύξεις*, εκδ. Ιθάκη, Αθήνα, 1981.
- Λιγνάδης, Τάσος, *Το ζών και το τέρας: Ποιητική και υποκριτική λειτουργία του αρχαίου ελληνικού δράματος*, εκδ. Ηρόδοτος, Αθήνα, 1988.
- Μαγουλιώτης, Ν., Απόστολος, *Κουκλοθέατρο Ι. Πώς στήνεται ένα έργο (Τρόποι, είδη, πατρόν)*, εκδ. Καστανιώτης, Αθήνα, 1994.
- Μακρής, Νίκος, *Η Καταγωγή των Θρησκευιών*, εκδ. Ίρις, Αθήνα, 1993.
- Μουρ, Σόνια, *Το σύστημα Στανισλάβσκι*, εκδ. Παρασκήνιο, Αθήνα, 1992.
- Μποζίζιο, Πάολο, *Ιστορία του θεάτρου. Τόμος Α΄, Β΄, μετάφραση-επιμέλεια Ελίνα Νταρακλίτσα, Ε. (μτφ.)*, εκδ. Αιγόκερως, Αθήνα, 2010.
- Μπρουκ, Πήτερ, *Νήματα χρόνου. Μια αυτοβιογραφία*, μτφ. Νίκος Χατζόπουλος, εκδ. Κοάν, Αθήνα, 2001.
- Παπανδρέου, Νικηφόρος, *Περί θεάτρου*, University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 1989.
- Παρούση, Αντιγόνη, *Κουκλοθέατρο στην Εκπαίδευση. Εκπαίδευση στο Κουκλοθέατρο*, εκδ. Πλέθρον, Αθήνα, 2012.

- Πούχνερ, Βάλτερ, *Από τη θεωρία του θεάτρου στις θεωρίες του θεατρικού*, εκδ. Πατάκη, Αθήνα 2003
- Πούχνερ, Βάλτερ, *Θεωρητικά θεάτρου. Κριτικές παρατηρήσεις στις θεωρίες του θεατρικού φαινομένου*, εκδ. Παπαζήσης, Αθήνα 2010.
- Πούχνερ, Βάλτερ, *Ιστορικά Νεοελληνικού Θεάτρου: έξι μελετήματα*, Αθήνα: Παϊρίδης, 1984.
- Πούχνερ, Βάλτερ, *Σημειολογία του Θεάτρου*, εκδ. Παϊρίδη, Αθήνα.[εξαντλημένο]
- Στανισλάβσκι, Κωνσταντίν, *Ένας ηθοποιός δημιουργείται*, μτφ. Άγγελος Νίκας, εκδ. Γκόνης, Αθήνα, 2006.
- Στανισλάβσκι, Κωνσταντίν, *Πλάθοντας ένα ρόλο*, μτφ. Άγγελος Νίκας, εκδ. Γκόνης, Αθήνα, 2006.
- *Στοιχεία Θεατρολογίας, Α'* Λυκείου, Βιβλίο Καθηγητή, Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού Ελλάδας, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Οργανισμός Εκδόσεων Βιβλίων.
- Τσέχωφ, Μιχαήλ, *Μαθήματα για έναν επαγγελματία ηθοποιό*, μφρ. Αλίκη Αλεξανδράκη, εκδ. ΔΩΔΩΝΗ, Αθήνα, 1991.
- Φίσερ, Έρνστ, *Η αναγκαιότητα της τέχνης*, μφρ. ΦούλαΧατζιδάκη, εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα 1984
- Φωτόπουλος, Δ., *Σκηνικά κοστούμια 2*, εκδ.Καστανιώτης, Αθήνα.
- Χάρντολ, Φύλλις και ΦάουντΠήτερ, *Λεξικό του Θεάτρου*, μφρ. Νίκος Χατζόπουλος, εκδ. Νεφέλη, Αθήνα, 2000.
- Χάρντολ, Φύλλις, *Ιστορία του Θεάτρου*, μφρ. ΡούλαΠατεράκη, εκδ. ΥΠΟΔΟΜΗ, Αθήνα, 1980.
- Κακούρη, Ι. Κατερίνα, *Προϊστορία του θεάτρου: Από τη σκοπιά της κοινωνικής ανθρωπολογίας*, Υπουργείο Πολιτισμού και Επιστημών, Αθήνα 1974
- Κακούρη, Ι. Κατερίνα, *Προαισθητικές μορφές θεάτρου*, Εστία, Αθήνα 1998

Χρήσιμοι Ιστότοποι και άλλες πηγές:

- Σπηλαιογραφίες στο Σπήλαιο LascauxΛασό, Γαλλία:
https://www.google.com.cy/search?q=rock+painting+utah&biw=1263&bih=663&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwj75PaUsbnMAhXsB5oKHcAZBVkQ_AUIBiGB&dpr=1.14#tbn=isch&q=%CF%83%CF%80%CE%B7%CE%BB%CE%B1%CE%B9%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%B1%CF%86%CE%B9%CE%B5%CF%82++%CE%B3%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%B9%CE%B1%CF%82
- Βραχογραφία Utah: <http://westerndigs.org/dig-these-pictures-what-is-the-rock-that-tells-stories/>
- Πετρογλυφικά, 10,000 π.Χ., Αζερμπαϊτζάν: https://en.wikipedia.org/wiki/Gobustan_National_Park
- Ινδιάνοι Αμερικής – Πολεμικός Χορός: <https://www.youtube.com/watch?v=nA0bTp677gk>
- Φυλή Ντόγκον, Αφρική – Τελεουργικός Χορός: <https://www.youtube.com/watch?v=whAY9R-7ac>
- **Αναστενάρηδες:** <https://www.youtube.com/watch?v=2u8AEdoo1Eg>
- Μύθοι από την Αρχαία Ελλάδα, *ΗΘυσία και το τέχνασμα του Προμηθέα:*
<https://archaeographus.wordpress.com/2011/09/11/%ce%b8%cf%85%cf%83%ce%af%ce%b1-%cf%84%ce%bf-%cf%84%ce%ad%cf%87%ce%bd%ce%b1%cf%83%ce%bc%ce%b1-%cf%84%ce%bf%cf%85-%cf%80%cf%81%ce%bf%ce%bc%ce%b7%ce%b8%ce%ad%ce%b1/>
- Εκκλησιαστικό δράμα, Αναβιώσεις Εβδομάδας των Παθών -<https://www.youtube.com/watch?v=Uz5Ltdcs6zQ>

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

Θεωρία του θεάτρου

1. Keir, Elam, *Η σημειωτική θεάτρου και δράματος*, μετ. Καίτη Διαμαντάκου, Ελληνικά γράμματα, Αθήνα, 2001.
2. ΒάλτερΠούχνερ, *Η επιστήμη του θεάτρου στον 21ο αιώνα. Σύντομος απολογισμός και σκέψεις για τις προοπτικές*, Κίχλη, Αθήνα, 2014.
3. ΒάλτερΠούχνερ, *Μια εισαγωγή στην επιστήμη του θεάτρου*, Παπαζήση, Αθήνα, 2011.
4. Γραμματάς, Θεόδωρος, *Δοκίμια θεατρολογίας*, Επικαιρότητα, Αθήνα, 1990.
5. Γραμματάς, Θεόδωρος, *Ιστορία και θεωρία στη θεατρική έρευνα*, Αφοί Τολίδη, Αθήνα, 1992.
6. Πατσαλίδης, Σάββας, *Θέατρο και θεωρία, περί (υπο)κειμένων και (δια)κειμένων*, UniversityStudioPress, Θεσσαλονίκη, 2004.
7. Πεφάνης, Γιώργος, *Σκηές της θεωρίας*, Παπαζήση, Αθήνα, 2007.
8. Πεφάνης, Γιώργος, *Το θέατρο και τα σύμβολα. Οι διαδικασίες συμβόλισης του δραματικού λόγου*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 1999 .
9. Τσατσούλης, Δημήτρης, *Σημειολογικές προσεγγίσεις του θεατρικού φαινομένου. Θεωρία και κριτική ανάλυση της σύγχρονης θεατρικής πρακτικής*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 1999.

Η τέχνη του θεάτρου

1. Adler, Stella, *Η τέχνη του ηθοποιού*, Ίνδικτος, Αθήνα, 2007.
2. Bablet, Denis, *Ιστορία σύγχρονης σκηνοθεσίας*, τόμος 1, μτφ. Δαμιανός Κωνσταντινίδης, University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 2008.
3. Boal, Augusto, *The rainbow of desire: the Boal method of theatre and therapy*, transl. Adrian Jackson Routledge, London, New York, 1995.
4. Boal, Augusto, *Το θέατρο του καταπιεσμένου*, μτφ. ΕλπίδαΜπραουδάκη, Θεωρία, Αθήνα 1981
5. Braun, Edward, *The director and the stage: from Naturalism to Grotowski*, Holmes & Meier, NJ, 1982.
6. DuvignaudJean, *Ο ηθοποιός*, μτφ. Μυρτώ Ραϊς, Νεφέλη, Αθήνα 2000
7. Jomaron, Jacqueline, *Ιστορία σύγχρονης σκηνοθεσίας: 1914–1940*, τόμος 2, μτφ. Δαμιανός Κωνσταντινίδης, UniversityStudioPress, Θεσσαλονίκη, 2009.
8. Milling, Jane and Ley, Graham, *Modern theories of performance: from Stanislavski to Boal*, Palgrave, New York, 2001
9. Muller, Werner, *Παντομίμα*, Κάλβος, Αθήνα, 1986.
10. Αρτώ, Αντονέν, *Το θέατρο και το είδωλό του*, Δωδώνη, Αθήνα-Γιάννινα, 1992.
11. Βαροπούλου, Ελένη, *Το ζωντανό θέατρο: δοκίμιο για τη σύγχρονη σκηνή*, Άγρα, Αθήνα, 2002.
12. Βαχτάνγκοφ, Γκόρτσακοφ, Νικολάι, *Μαθήματα σκηνοθεσίας και υποκριτικής*, μετάφραση Ανδρέας Μανωλικακης, Μέδουσα, Αθήνα, 1997.
13. *Κείμενα για το θέατρο*, Β. Ε. Μέγιερχολντ, επιμ. & μτφ. Αντώνης Βογιάζος, Ιθάκη, Αθήνα, 1982.
14. Λεκόκ, Ζακ, *Το ποιητικό σώμα: Μια διδασκαλία της θεατρικής πράξης*, μτφ. Έλενα Βόγλη, Κοάν, Αθήνα 2005
15. Μάτεσις, Παύλος (επιμ.) *Αρχιτέκτονες του σύγχρονου θεάτρου*, μτφ. Λίζα Μαντοπούλου, Δωδώνη, Αθήνα χ.χ.

16. Μουρ, Σόνια, *Το σύστημα Στανισλαβσκι: η επαγγελματική εκπαίδευση ενός ηθοποιού*, μτφ. Ανδρέας Τσακας, Παρασκήνιο [Αθήνα 1980]
17. Μόφτιτ, Ντέιλ (επιμ.) *Ανάμεσα σε δυο σιωπές: Συζητώντας με τον Πήτερ Μπρούκ* μτφ. Νίκος Χατζόπουλος. Κοάν, Αθήνα, 2003.
18. Μπάρμπα, Εουτζένιο και Σαβαρέζ, Νικόλα, *Η μυστική τέχνη του ηθοποιού*, μτφ. Μαρία Χατζηεμμανουήλ, Κοάν, Αθήνα, 2008.
19. Μπάρμπα, Εουτζένιο, *Θέατρο: μοναξιά, δεξιότητες, εξέγερση*, μτφ. Κωνσταντίνος Άν. Θεμελής, Κοάν, Αθήνα 2001
20. Μπέκ, Τζούλιαν, *Η ζωή του θεάτρου*, μτφ. Τασούλα Καραϊσκάκη, Οδυσσεάς, Αθήνα, 2000.
21. Μπένγιαμιν, Βάλτερ, *Δοκίμια για τον Μπρεχτ*, μτφ. Νίκος Κολοβός, Πύλη, Αθήνα, 1972.
22. Μπρουκ, Πήτερ, *Ένας άλλος κόσμος: σαράντα χρόνια θεατρικής αναζήτησης 1947-1987*, μτφ. Ελένη Καραμπέτσου, Εστία, Αθήνα, 1999.
23. Μπρουκ, Πήτερ, *Η ανοιχτή πόρτα: σκέψεις πάνω στην τέχνη και την πρακτική του θεάτρου*, μτφ. Μαρία Φραγκουλάκη, Κοάν, Αθήνα, 1998.
24. Μπρουκ, Πήτερ, *Η σκηνή χωρίς όρια: δοκίμιο πάνω στα προβλήματα του σύγχρονου θεάτρου*, μτφ. Μαρί-Πωλ Παπαρά, Εγνατία, Θεσσαλονίκη, 1976.
25. Όιντα, Γίοσι, *Ο ακυβέρνητος ηθοποιός*, μτφ. Ελένη Παπαχριστοπούλου και Θοδωρής Τσαπακίδης, Κοάν, Αθήνα, 2001.
26. Όιντα, Γίοσι, *Ο άορατος ηθοποιός*, Κοάν, Αθήνα, 2003. [εξαντλημένο]
27. *Πέντε θεωρητικά κείμενα για το θέατρο. Από τον Αριστοτέλη στον Μπρεχτ* [Αριστοτέλης, Βέγα, Κορνέιγ, Σίλλερ, Μπρεχτ], Κάλβος, Αθήνα, 1979.
28. Πλωρίτης, Μάριος, *Πρόσωπα του Νεώτερου Δράματος*, Γαλαξίας, Αθήνα, 1965.
29. Στανισλάβσκι, Κωνσταντίν, *Ένας ηθοποιός δημιουργείται*, Γκόνης, Αθήνα, χ.χ.
30. Στανισλάβσκι, Κωνσταντίν, *Πλάθοντας ένα ρόλο*, Γκόνης, Αθήνα, 1999.
31. Συλλογικό έργο (επιμέλεια Χριστίνα Αδάμου), *Ο ηθοποιός ανάμεσα στη σκηνή και στην οθόνη*, Καστανιώτης, Αθήνα, 2008.
32. Τσέχωφ, Μιχαήλ, *Μαθήματα για έναν επαγγελματία ηθοποιό*, Δωδώνη, Αθήνα-Γιάννενα, 1991.

Αρχαίο ελληνικό θέατρο

1. Dover, J., K., *Η κωμωδία του Αριστοφάνη*, μτφ. Φάνης Ι. Κακριδής, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα, 1989.
2. Kitto, H.D.F., *Η αρχαία ελληνική τραγωδία*, μτφ. Λεωνίδας Ζενάκος, Παπαδήμας, Αθήνα, 1989.
3. Oliver, Tarlin, *Η αρχαία ελληνική τραγωδία σε σκηνική παρουσίαση*, μτφ. Βασ. Ασημομύτη, Παπαδήμας, Αθήνα, 2003.

Ευρωπαϊκό θέατρο

1. Brockett, G., Oscar, *History of the theatre*, Allyn and Bacon, Boston/ London, 1995.
2. Brown, Russell, John (ed.), *The Oxford Illustrated History of Theatre*, Oxford University Press, Oxford, 2001.
3. Έσολιν, Μάρτιν, *Πέρα απ' το παράλογο: σύντομα χρονικά*, μτφ. Φώντας Κονδύλης, Δωδώνη, Αθήνα-Γιάννενα, 1989.
4. Έσολιν, Μάρτιν, *Το θέατρο του παραλόγου*, μτφ. Μάγια Λυμπεροπούλου, Δωδώνη, Αθήνα-Γιάννενα, 1996.

Νεοελληνικόθέατρο

1. 60 χρόνια Εθνικό Θέατρο. 1932-1992, Κέδρος, Αθήνα, 1992,
2. Γραμματάς, Θόδωρος, *Το ελληνικό θέατρο στον 20ό αιώνα. Πολιτισμικά πρότυπα και πρωτοτυπία* (2 τόμοι), Εξάντας, Αθήνα, 2002.
3. Ιωάννου, Γιώργος, *Ο Καραγκιόζης* (3 τόμοι), Ερμής Αθήνα 1979, 1985, 1989.
4. Καμπανέλλης, Ιάκωβος, *Από σκηνής και από πλατείας*, Καστανιώτης, Αθήνα, 1990.
5. Κουν, Κάρολος, *Κάνουμε θέατρο για την ψυχή μας*, Καστανιώτη, Αθήνα, 1987.
6. Μαυρομούστακος, Πλάτων (επιμ.), *Κάρολος Κουν. Οι παραστάσεις*, Μουσείο Μπενάκη, Αθήνα, 2008.
7. Μαυρομούστακος, Πλάτων, *Το θέατρο στην Ελλάδα 1940-2000. Μια επισκόπηση*, Καστανιώτης, Αθήνα, 2005.
8. Πούχνερ, Βάλτερ, *Ανθολογία νεοελληνικής δραματουργίας*, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα, 2006.
9. Πούχνερ, Βάλτερ, *Λαϊκό θέατρο στην Ελλάδα και στα Βαλκάνια: συγκριτική μελέτη*, Πατάκης, Αθήνα, 1989.
10. Σπάθης, Δημήτρης, *Από τον Χορτάτση στον Κουν. Μελέτες για το νεοελληνικό θέατρο*, ΜΙΕΤ, Αθήνα, 2015.
11. Σπάθης, Δημήτρης, *Το νεοελληνικό θέατρο* (ανάτυπο από την έκδοση *Ελλάδα: Ιστορία και Πολιτισμός*, τόμος 10), Μάλλιαρης-Παιδεία, Θεσσαλονίκη 1983
12. Χατζηπανταζής, Θόδωρος, *Διάγραμμα ιστορίας του νεοελληνικού θεάτρου*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο, 2014.

Κυπριακό θέατρο

1. Γαλάζης, Λεωνίδα, *Ποιητική και ιδεολογία στο κυπριακό θέατρο (1869-1925)*, Πολιτιστικές Υπηρεσίες Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, Λευκωσία 2012
2. Θεατρική Πορεία Λεμεσού, *Θεατρικά Ημερολόγια* (2000-2014)
3. Κατσούρης, Γιάννης, *Το θέατρο στην Κύπρο* (τόμος Α': 1860-1939, τόμος Β': 1940-1959), Λευκωσία 2005
4. Κωνσταντίνου, Χ., Άντρη (επιμ.), *Θεατρικό Μουσείο Κύπρου: κατάλογος εκθεμάτων*, Θεατρικό Μουσείο Κύπρου, Λεμεσός 2016.
5. Κωνσταντίνου, Χ., Άντρη και Χατζηκωστή Ιωάννα (επιμ.), *Το αρχαίο θέατρο και η Κύπρος. Πρακτικά Συμποσίου*. Πολιτιστικό Ίδρυμα Τραπέζης Κύπρου, Λευκωσία 2013
6. Κωνσταντίνου, Χ., Άντρη, *Το θέατρο στην Κύπρο (1960-1974). Οι θίασοι, η κρατική πολιτική και τα πρώτα χρόνια του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου*, Καστανιώτης, Αθήνα 2007

Χρήσιμες ιστοσελίδες

1. Εθνικό Θέατρο www.n-t.gr
2. Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος www.ntng.gr
3. Θεατρικό Μουσείο Κύπρου <http://www.cyprustheatremuseum.com/>
4. Κυπριακό Κέντρο Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου www.cyprus-theatre-iti.org
5. Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου www.thoc.org.cy
6. Εταιρεία Θεατρικής Ανάπτυξης Λεμεσού www.ethal.com.cy
7. Θέατρο Σκάλα www.theatroskala.com
8. Σατιρικό θέατρο www.satiriko.com

